ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

(పన్నెండవ సమావేశము : ఎనిమిదవ రోజు)

సోమవారము, 28 ఫిబ్రవరి, 1994.

(సభ ఉదయం 8.30 గంటలకు సమావేశమైనది)

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

ప్రశ్నలు - వాగ్రూప సమాధానములు

పురపాలక ఉద్యోగులకు పదవీవిరమణ ప్రయోజనాలు చెల్లించకపోవుట

63-

*8301-(డి)- సర్వశ్రీ దాడి వీరభద్రరావు (అనకాపల్లి), రెడ్డి సత్యనారాయణ (మాడుగుల), పి. చలపతిరావు (ఎలమంచిలి):- పురపాలక శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) ఆంధ్ర ప్రాంతంలోని పురపాలక సంఘాలు పదవీవిరమణ చేసిన ఎన్.జి.ఓ. లకు 'పదవీవిరమణాంతర ప్రయోజనాలు' చెల్లించుటలేదు అనే విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, ఆ ప్రయోజనాల సత్వర చెల్లింపునకు తీసికొన్న చర్యఏమి?

పురపాలక శాఖమంత్రి (శ్రీ ఎం. నరసింహారెడ్డి):- (అ) ఆంధ్ర ప్రాంతంలోని పురపాలక సంఘాలు తమ బోధనేతర ఉద్యోగులకు 1969, పింఛను-గ్రాట్యుటీ నిధి నియమావళి ప్రకారం పింఛను ప్రయోజనాలను చెల్లిస్తున్నాయి. ఆంధ్రప్రాంతంలో ఉన్న మొత్తం 67 పురపాలక సంఘాలు ఈనాటి వరకు నెలసరి పింఛనును చెల్లించాయి. పదవీ విరమణ చేసిన మునిసిపలు ఉద్యోగులకు అప్పుడప్పుడు పింఛను ప్రయోజనాలను సవరించిన కారణంగా, 53 పురపాలక సంఘాలు గ్రాట్యుటీ, పింఛను మదింపు వంటి పింఛను ప్రయోజనాల బకాయిలు మరియు పింఛను బకాయిలు క్రింద రూ. 2.50 కోట్ల మొత్తం చెల్లింప వలసి ఉంది.

---

*An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

(బి) పింఛనుల చెల్లింపుకు అత్యంత ప్రాధాన్యత ఇవ్వవలసిందిగా మునిసిపలు పరిపాలన శాఖ కమీషనరు—డైరెక్టరు ఎప్పటికప్పుడు ఆదేశాలు జారీచేస్తున్నారు. పదవీ విరమణ చేసిన ఉద్యోగులకు పింఛను బకాయిలు చెల్లించాల్సిన బాధ్యత పురపాలక సంఘాలదే. అయినప్పటికీ, ప్రభుత్వం మిక్కిలి ప్రత్యేక సందర్భంగా ఎంచి పదవీవిరమణ చేసిన పురపాలక సంఘాల ఉద్యోగులకు బకాయిలు చెల్లించడానికి ఒకే విడతగా రూ. 2.50 కోట్ల మొత్తాన్ని విడుదల చేసేందుకు ఆమోదిస్తూ 25.2.94 తేదీగల మునిసిపలు పరిపాలన శాఖ ఎం.ఎస్.నెం.124 జీ.వో.లో ఉత్తరువులు జారీచేసింది.

శ్రీ రెడ్డి సత్యనారాయణ:— అధ్యక్షా, ఉద్యోగం చేసుకొనే, ప్రతి నెల జీతాలు తీసుకొని బాధలుపడే ఉద్యోగులు ఉన్నారు. ఉద్యోగులు పదవివిరమణ చేసిన తరువాత రిటైర్‌మెంట్ బెనిఫిట్స్ ఎంత బకాయి ఉంది? ఎప్పటిలోగా ఇస్తారు? వాళ్ళమీద చర్యతీసుకొంటారా? కమ్యుటెడ్, డి.ఎ. ఎరియర్సు, గ్రాట్యుటీ ఇవి అన్నీ కూడా బకాయి వున్నాయి. అందుచేత దయచేసి వెంటనే చర్యతీసుకొంటారా? తెలంగాణాలో ఉన్న పద్ధతి అమలుచేస్తారా?

శ్రీ ఎం. నరసింహారెడ్డి:— అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన సభ్యులు సమాధానం అడిగినారు. అయ్యా 1983 నుంచి 1989 వరకు పరిష్కారం కాకు ఉన్నవి కూడా మేము పరిష్కారం చేశామని చెబుతున్నాను. 1994 జనవరి వరకు ఎన్షన్సు రూపకంగాకాని, గ్రాట్యుటీరూపకంగా కాని, వేరే ప్రావిడెంటు ఫండు రూపకంగా కాని 2.50 కోట్ల రూపాయలు ఇవ్వవలసి ఉండగా 2.50 కోట్ల రూపాయలు ఇవ్వడానికి జి.ఓ. జారీచేశాము. మొత్తం బకాయిలు చెల్లించడం జరుగుతుంది. నేను ఈ సందర్భంగా చెబుతున్నాను. ముందుముందు మునిసిపాలిటీ రిసోర్‌సెస్ డెవలప్ అయినాయి కనుక ప్రతి నెల పే చేస్తామని చెబుతున్నాను. ఇదివరకు పదవీవిరమణ జరిగిన తరువాత వాళ్ళకు పెన్షన్ డబ్బు గ్రాట్యుటీ రాక కష్టాలు జరిగినాయి. ఇకముందు కష్టాలు జరగకుండా వనరులు పెంచడం జరిగింది. కనుక పెన్షన్ బెనిఫిట్స్ ఇవ్వడం జరుగుతుంది. తెలంగాణాలో ఉన్న విధంగా మీరు ఇస్తారా అని అడిగినారు. తెలంగాణాలో పెన్షనరీ కంట్రిబ్యూషన్సు మున్సిపాలిటీ వాళ్ళు 1/7 వంతు కంట్రిబ్యూషన్ ట్రెజరీలో జమకడతారు. ప్రభుత్వానిది రెస్పాన్సబిలిటీ. కోస్తా రాయలసీమ జిల్లాల్లో పెన్షన్ కంట్రిబ్యూషన్ 1/7 వంతు మున్సిపాలిటీ నుంచి ట్రెజరీకి జమకట్టేటట్లు చేయాలని ప్రపోజల్ కూడా ప్రభుత్వానికి పెట్టినాము. తొందరగా దాని ప్రాబ్లమ్ సాల్వు చేస్తామని చెబుతున్నాను.

శ్రీ పి. చలపతిరావు:— అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ప్రభుత్వం ఇచ్చే మున్సిపాలిటీకి ఏదైతే గ్రాంటు ఉందో ఆ ఎమౌంట్ ద్వారా పెన్షన్‌కు మినహాయింపు మీరు చెప్పగలరా? 3 రీజనలు యూనిఫారంగా ఉండేటట్లు ఏది అయితే పేమెంటు ఉందో, అది యూనిఫారంగా పేమెంట్ పాలసీగా తీసుకొంటారా?

శ్రీ ఎం. నరసింహారెడ్డి:— అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం పెన్షన్‌రూపకంగా ఇవ్వదు. ఒకటి ఏమిటంటే పెన్షన్ కంట్రిబ్యూషన్ కాని, గ్రాట్యుటీ కాన్ని ప్రావిడెంటు ఫండు కాని

సపరేటు ఎకౌంట్స్ మెయిన్‌టైన్ చేయాలి. సపరేటు ఎకౌంట్స్ మెయిన్‌టైన్ చేయుడంలేదు. జనరల్ ఫండ్స్ నుంచి ఇవ్వడం జరిగింది. జనరల్ ఫండ్స్ పొజిషన్ మీకు తెలుసు ఫైనాన్షియల్‌గా ఎంత దీనస్థితిలో ఉందో. అందుకొరకు మొత్తం జనరల్ ఫండ్ [illegible] దీని కొరకు సపరేటు ఎకౌంట్ మెయిన్‌టైన్ చేసి . పెన్షన్స్ కంట్రిబ్యూషన్ [illegible] కాకుండా నెలనెల వాళ్ళకి ఇచ్చే ఉపాయం చేస్తాము. ప్రభుత్వం 1/7 వంతు తెలంగాణా ఏరియాలో పద్ధతి ఉంది. అదే ప్రకారంగా 1/7 వంతు కంట్రిబ్యూషన్ ట్రెజరీకి ఇచ్చి ట్రెజరీ ద్వారా డిస్‌పోజల్‌కు ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తుంది. మీరు ఏది అయితే మెయిన్ క్వశ్చన్ 1994 జనవరి చివరి వరకు మొత్తం బకాయిల చెల్లించడానికి ప్రభుత్వం ఒక నిర్ణయం తీసుకొని జి.ఒ. ఇష్యూ అయినది. 2.50 కోట్ల రూపాయలకు నా దగ్గర లిస్టు ఉన్నది. కావాలంటే సర్క్యులేటు చేస్తాను.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి (భువనగిరి):- అధ్యక్షా, నా నియోజకవర్గంలో భువనగిరి మున్సిపాలిటీలో గత 3, 4 సంవత్సరాలనుంచి రిటైర్‌మెంట్ బెనిఫిట్స్ ఇప్పటివరకు ఇవ్వలేదు. తెలంగాణా ప్రాంతంలోని డ్యూస్ అన్ని ఆంధ్ర ప్రాంతాల్లో కూడా 2.50 కోట్లు రిలీజ్ చేసామని అన్నారు. తెలంగాణా ప్రాంతంలో పదవీవిరమణ చేసిన వారికి ఎంత పేమెంటు చేయవలసి ఉన్నది. ఎంత ఎమౌంట్ అవసరం ఉన్నది ఇప్పటివరకు.

శ్రీ ఎం. నరసింహారెడ్డి.- అధ్యక్షా, ప్రత్యేకంగా భువనగిరి అంటే నాదగ్గర లిస్టు ఉంది. Non-teaching employees are paid pensionary benefits by the Municipalities as per the Pension-cum-Gratuity Fund Rules, 1969. All the 69 Municipalities in Andhra Pradesh have paid monthly pension up-to-date. 53 Municipalities have to pay an amount of Rs. 2.50 crores towards arrears. ఇప్పుడు చెప్పిన బాకీలు మొత్తం ఇచ్చివేస్తున్నాము. దానిని, దీనిని విభజించి చెప్పడానికి నాదగ్గర వివరాలు లేవు. I will give you the answer. At present there are 6512 pensioners in Munucipalities in Andhra Area as on 31.1.1994 and they are getting pension of Rs. 52.18 lakhs per month.

శ్రీ కె. సుబ్బారాయుడు (నర్సాపూర్):- అధ్యక్షా, నర్సాపురం మున్సిపాలిటీలో రిటైర్ అయి పెన్షను రాకుండా ఉన్నవారు చాలా ఎక్కువమంది ఉన్నారని నాకు తెలిసింది. వారు పెన్షన్ రాక చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. వారికి వెంటనే బకాయిలు ఇవ్వడానికి మంత్రిగారు వెంటనే చర్యలు తీసుకోవాలి. మునిసిపల్ ఎంప్లాయీస్ అంతా వారి జీతాలను ప్రభుత్వపరంగా ఇవ్వాలని డిమాండు చేస్తున్నారు. కనీసం రిటైర్ అయిన ఎంప్లాయీస్ పెన్షను అయినా ప్రభుత్వపరంగా ఇవ్వడానికి ఆలోచన చేస్తారా? 8.40 ఉ.

శ్రీ ఎమ్. నరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, శ్రీ మాధవరెడ్డిగారు అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానం చెబుతాను. There are 1047 Municipal pensioners in Telangana

area and an amount of Rs. 5.24 lakhs per month is being disbursed. శ్రీ సుబ్బారాయుడుగారు అడిగారు. ఒక్క నర్సాపురమే కాదు, రాష్ట్రం మొత్తంమీద ఉన్న 112 మునిసిపాలిటీలలో పెన్షన్ డబ్బు ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. దానిని గురించి మీరు ఏమీ అనుమానం పడవలసిన అవసరం లేదు. ఎవరూ బకాయి ఉంది అనకుండా ప్రభుత్వం రెండున్నర కోట్లు విడుదల చేసింది.

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker:- It is not necessary that the Government should answer.

Sri M. Narsimha Reddy:- To answer all the Members I want to go on record that till the end of January, 1994 all the pension arrears, P.F. arrears and gratuity arrears were cleared. That's all.

శ్రీ ఆం.ఎస్.డి.వి. అప్పల నరసింహరాజు (భీమునిపట్నం):- అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ఎవర్నైతే పదవీ విరమణ చేసారో వారికి అన్యాయం జరుగుతున్నదనే విషయంలో వారికి సెపరేట్ అక్కౌంటు మెయిన్ చేయడం లేదనీ మంత్రిగారు చెప్పారు. వారికి సెపరేట్ అకౌంట్స్ మెయిన్టెన్ చేయడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకుంటాయి? వారు ట్రెజరీలద్వారా ఇమ్మని అనేక మెమొరాండములు ఇచ్చారు. దానికి సమాధానం రాలేదు. కనుక ఆ రెండింటి మీద హామీ ఇస్తారా?

శ్రీ ఎమ్. నరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ప్రభుత్వపరంగా క్యాబినెట్ నిర్ణయం తీసుకోవలసి ఉంటుంది. తెలంగాణా ఏరియాలో కాని, ఆంధ్రా ఏరియాలో కాని అది ఇప్లిమెంటు చేయడానికి క్యాబినెట్ నిర్ణయం తీసుకోవలసి ఉంటుంది. అది పరిశీలనలో వుంది. అది పరిశీలన చేయకుండా నేను ఎట్లాగ చేయగలుగుతాను.

వీధిదీపాలకోసం ఎం.సి.హెచ్. చేసిన వసూళ్ళు

64-

*8765- శ్రీ ఎం. ఓంకార్ (నర్సంపేట):- పురపాలక శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) వీధిదీపాల ఛార్జీలకుగాను, పారిశుద్ధ్య ప్రయోజనాల నిమిత్తము 1992-93 లోను 1993-94లో ఇప్పటివరకు హైదరాబాద్ నగరపాలక సంస్థ వసూలుచేసిన మొత్తం ఎంత;

(ఆ) దానిలోనుంచి ఎంతమొత్తాన్ని సదరుకాలంలో సదరు ప్రయోజనాల నిమిత్తం ఖర్చు చేశారు;

(ఇ) ఆ వ్యయాన్ని భరించడానికి వసూలుచేసిన మొత్తం సరిపోతుందా; లేనిచో, ఎంత మొత్తం తక్కువపడుతుంది?

మునిసిపలు, పరిపాలన శాఖమంత్రి (శ్రీ ఎమ్. నరసింహారెడ్డి):– (అ) (ఆ) (ఇ) వివరణ, సభాసమక్షంలో వుంచడమయింది.

వీధిదీపాలు, పారిశుద్ధ్యం పన్నులకు సంబంధించి రాబడులు, వ్యయాలు తగ్గుదలలను తెలియచేసే వివరణ

వరుస సంఖ్య	వసూలుచేసిన పన్ను వివరం	1992–93			1993–94 ఫిబ్రవరి వరకు)		
		వసూలు	వ్యయం	తగ్గుదల	వసూలు	వ్యయం	తగ్గుదల
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1.	వీధిదీపాల పన్ను	251.00	343.00	92.00	210.00	357.00	147.00
2.	పారిశుద్ధ్యం పన్ను	753.00	1530.00	777.00	630.00	1613.00	983.00

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:– అధ్యక్షా, ఇందులో 1992–93, 1993–94 సంవత్సరాలకు సంబంధించినటువంటి వివరాలు ఇచ్చారు. 1994 ఫిబ్రవరి వరకే ఇచ్చారు. 1992–93 ఆదాయం కన్నా 1993–94 ఆదాయం తక్కువ ఉంది. కారణాలు మాత్రం సంతృప్తికరంగా లేవు. ఆదాయం ఎందుకు తక్కువ ఉంది, ఖర్చు ఎందుకు ఎక్కువ ఉంది? 2. ఇందులో పన్నుల ఎగవేతతోబాటు – వీధిదీపాల పన్ను, పారిశుద్ధ్యం పన్ను ఎగవేత ఎంత ఉందో అంతకన్నా ఎక్కువ దుర:పహారణ ఉంది. దీనివల్ల మనకు ఆదాయం తగ్గుతున్నదనే విషయం మీ దృష్టికి వచ్చిందా, అనేక సంస్థలవారు కంప్లయింట్స్ చేసారు. దానిమీద మీరు ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారు? 3. ఈ పన్ను ఏ ప్రాతిపదిక మీద విధిస్తున్నారు? తలసరి ప్రాతిపదికా, ఇళ్ళ ప్రాతిపదికా, ఆస్థుల ప్రాతిపదికా, ఆదాయం ప్రాతిపదికా? ఏ ప్రాతిపదికమీద మీరు వేస్తున్నారు? 4. ఇప్పటివరకు ప్రజలయొక్క అనుభవం ఏమిటంటే – మీరు పన్నుల విధింపులో తేడా ఉంది. ఉన్నవాడి మీద, ధనవంతుల మీద తక్కువ వేస్తున్నారు. పేద వాడిమీద ఎక్కువ వేస్తున్నారు. వేసిన పన్నులో నూటికి 10 వంతులు మీ ఖజానాకు వస్తున్నది, మిగిలిన 90 వంతులు మధ్యవర్తుల జేబులలోకి పోతున్నది. పన్నుల ఎగవేతను అరికట్టడంద్వారానే మీ ఆదాయ వనరులను మెరుగుపరచుకొని ప్రజలకు పారిశుద్ధ్యం, వీధిదీపాల సౌకర్యం కలిగిస్తాము, అదనపు పన్నులు విధించము అని హామీ ఇస్తారా?

శ్రీ ఎమ్. నరసింహారెడ్డి:- షార్ట్‌ఫాల్ ఎందుకు అని అడిగారు. 1992-93లో వీధి దీపాలు కలెక్షను 251 లక్షలు అయితే ఎక్స్‌పెండిచర్ 343 లక్షలు అని వివరణ ఇచ్చాను. 1993-94లో ఫిబ్రవరి వరకు 210 లక్షల కలెక్షను అయితే 257 లక్షలు ఎక్స్‌పెండిచరు అని వివరణ ఇచ్చాను. మన దగ్గర 100 రూపాయలు ఒక ఇంటికి టాక్సు అయితే దానిలో 50% జనరల్ ప్రాపర్టీ టాక్సు క్రింద పోతుంది. 30% కన్‌జర్వెన్సీ టాక్సు, 10% స్టారం వాటర్ డ్రెయినేజి టాక్సు, 10% స్ట్రీట్ లైటింగ్ టాక్సు క్రింద పోతుంది. మనకు 100 రూపాయల ఆదాయం వస్తే ఈ విధంగా కలెక్టు చేస్తాము. అసలు పార్టుపలో తీసుకుంటే జనరల్ టాక్సు 15, కన్‌జర్వేన్సీ టాక్సు, 9 స్టారం వాటర్ డ్రెయినేజి టాక్సు 3, స్ట్రీట్ లైటింగు టాక్సు 3 పార్టుపు. అయితే స్ట్రీట్ లైట్సుమీద మనం ప్రాపర్టీ టాక్సు ఏదైతే కలెక్టు చేసామో అదే ఆదాయం చూపించాము. ఆ తరువాత గవర్నమెంటు గ్రాంట్సు ఉంటాయి. తక్కువపడింది ఏదైతే ఉంటుందో - మనం బకాయిలు కట్టడానికి, ఎ.పి.ఎస్.ఇ.బి. అవసరాలు తీర్చడానికి జనరల్ టాక్సు నుంచి పే చేస్తూ ఉంటాము. ధన వంతులకు తక్కువ తీసుకొంటున్నారు, పేదవారినుంచి ఎక్కువ తీసుకొంటున్నారని గౌరవ సభ్యులు ఓంకార్‌గారు అన్నారు. ఈ ఎనామలీ ఉండకూడదని శాస్త్రీయ పద్ధతి ప్రకారంగా, కొలతల ప్రకారంగా - కనస్ట్రక్టెడ్ ఏరియా మీద, ప్లింత్ ఏరియా మీద టాక్సు వేయాలని కొత్త విధానాన్ని ఏర్పాటుచేసాము. ఆ విధానం అమలులో ఉంది. కాని ఎప్పుడైతే 30 అంతలు, 40 అంతలు, 500 అంతలు, వెయ్యి అంతలు ఆస్థి పన్ను పెరిగి పోతున్నదని కంప్లయింట్సు వచ్చినప్పుడు మొత్తం ఫైల్సు అన్నీ తెప్పించుకొని ఏ మునిసి పాలిటీలో అది ఎట్లాగ ఎక్కువ అయిందని ఎగ్జామిన్ చేసేవరకు 100% కన్నా ఎక్కువ కాకూడదని అన్నాము. గతంలో 50 రూపాయలు కడుతూ ఉంటే 100 రూపాయల కన్నా ఎక్కువ ఏ మునిసిపాలిటీ వసూలుచేయకూడదనే విషయాన్ని మేము ధృవపరిచాము. ఇప్పుడు అలాగ వసూలు చేస్తున్నాము. మార్చికి 100% టాక్సు కలెక్టు అవుతుంది. మాకు టాక్సు కలెక్షనులో ఎటువంటి ఇబ్బంది లేదని మనవిచేస్తున్నాను. 3. మీరు టాక్సు కొన్ని ఇళ్లకు కలెక్టు చేయడం లేదు, కొన్ని ఇళ్లు మినహాయిస్తున్నారని గౌరవ సభ్యులు అన్నారు. ఇప్పుడు ఎక్కడైతే టాక్సులు కలెక్టు కావడం లేదో అక్కడ మా కమీషనర్లు చాలా శ్రద్ధ తీసుకొంటున్నారు. వారు మాగ్జిమం టాక్సు వసూలుచేస్తున్నారు. డిఫాల్టర్సు దగ్గర నుంచి రెవిన్యూ రికవరీ యాక్టు ప్రకారంగా కలెక్టు చేసేట్లుగా, ఎక్కడైతే తప్పి పోతున్నారో ఆ ఇళ్లను కూడా పరిగణనలోకి తీసుకొని టాక్సు కలెక్టు చేసే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు.

8.50 ఉ. శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్:- అన్నిటికి చెప్పారు కాని ఒక దానికి చెప్పలేదు. చెప్పనిది ఏమిటంటే పన్నుల ఎగవేత ఎంతయితే ఉందో అంతకన్నా ఎక్కువ దురాపాలన జరుగుతోంది. నిపుణుల అంచనా ప్రకారం మెజారిటీ ఎమౌంట్ మధ్యవర్తుల జేబుల్లోకి పోతోంది. తక్కువగా మున్సిపాలిటీలకు అందుతున్నది.

శ్రీ ఎమ్ నర్సింహారెడ్డి:- అది గతములో ఉంటే ఉండవచ్చు కాని ఇప్పుడు -**We have made the Municipal Administration stringent.** నేను గర్వముగా చెప్తు తున్నాను. మా ప్రభుత్వము వచ్చిన తరువాత ఈవేళ రిజల్ట్సు కనపడుతున్నాయి. ఈవేళ

మున్సిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్‌లో రిజల్ట్సు కనపడుతున్నాయి. అటువంటివి ఏమీ జరగకుండా, దురాచారాలు ఏమీ జరగకుండా శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నాము.

శ్రీ ఎమ్. కోదండరెడ్డి (ముషీరాబాద్):- వీధి దీపాలు, పారిశుద్ధ్యం పన్ను గురించి ప్రధానమైన ప్రశ్నలు పెద్దలు ఓంకార్‌గారు అడిగినప్పుడు చాలావరకు సంతృప్తికరమైన సమాధానం వచ్చింది కాని ఇక్కడ 1992-93 నాటికి వీధిదీపాలు, నిర్వహణకు గాను రూ. 92 లక్షలు తగ్గుదల, అదే విధంగా 1993-94కు రూ. 147 లక్షలు తగ్గుదల అని చూపించారు. గౌరవ మంత్రిగారికి తెలుసు, చాలా సందర్భములలో మేము వారిని కోరడం జరిగింది. ఇంత తగ్గుదల మీరు భరిస్తున్నారు కాని వీధిదీపాల నిర్వహణ సరిగ్గా లేదు. దానిలో గతములో ఈ పన్నుల వసూలు విధానములో పద్ధతులు కొంతసరిగా లేనందువల్ల పన్ను విధించే నిర్ధారణ లేనందువల్ల కొన్ని ఇబ్బందులు జరిగాయి. ఇప్పుడు సైంటిఫిక్ పద్ధతులలో వసూలు చేస్తున్నందువల్ల కొంత జరిగింది. నేను గౌరవమంత్రిగారిని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను. వీధిదీపాల నిర్వహణకు మీరు ఎంతయితే ఖర్చు చేస్తున్నారో దాని వల్ల సరయిన రిజల్ట్సు రావడం లేదు. సరయిన పద్ధతులలో మన్నిక గలిగిన బల్బులు గాని, ట్యూబులు గాని వేయడం లేదు. దీనివల్ల కొన్ని కోట్ల రూపాయలు మున్సిపల్ కార్పొరేషన్‌కు నష్టం జరుగుతోంది. ఈ విధానములో ఏదయినా మార్పులు తీసుకురావడానికి ఏమైనా ఆలోచిస్తున్నారా?

Sri M. Narsimha Reddy:- I am thankful to my State Government for having released special grants towards street lighting. During 1992-93 we got Rs. 50 lakhs and in 1993-94 we got Rs. 105 lakhs. ఇప్పుడు ఏమిటంటే ప్రాపర్టీ టాక్స్ ఒక ముద్దగా కలక్టు చేస్తున్నాము. దానిని పార్ట్సులో ఇంత ఇంత అనేది, ఇంకా స్ట్రీట్ లైట్స్‌కి ఎక్కువ కలక్టు చేయడం భావ్యంకాదని ఇప్పుడు ఏవయితే జనరల్ ఫండ్స్, జనరల్ ప్రాపర్టీ - దానిలోనే మేము భరించడం జరుగుతోంది. దానితోపాటు గవర్నమెంటు గ్రాంట్స్ కూడా వస్తున్నాయి. అదే ఆదాయం సరిచేసుకోవడం జరుగుతోంది. Total number of street lights and tube lights and M.V. lamps fixed during the year 1992-93 was 827 and during the year 1993-94 it is 919. We are trying to do the maximum extent possible. According to our Budget we are trying to do it a special feature in the street lighting by having high mast lighting at many important junctions. They were already erected and commissioned at four different places. హైమాస్టు లైట్స్ కూడా ఇచ్చాము. అవి నాలుగు ప్లేసెస్‌లో - విశ్వేశరయ్య స్టాట్యూ జంక్షన్ దగ్గర, పోలీసు కంట్రోలు రూము దగ్గర, తెలుగుతల్లి విగ్రహం జంక్షన్ దగ్గర, చార్మినార్ దగ్గర.....

మిస్టర్ స్పీకర్:- అది అవసరం లేదు.

Sri M. Narsimha Reddy:- We will also have shortly at twelve different places which we selected and we are making arrangements to give them high mast lighting.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju (Vizianagaram):- Sir, according to the statement here he has talked about collection, expenditure and shortfall. According to law there will be demand, collection and balance. What is the demand on these accounts? If it is known we can understand the shortfall if it is collected less than the demand.

Mr. Speaker:- There cannot any D.C.Bs. with him.

Sri M. Narsimha Reddy:- Sir, I am giving to total demand also. The demand is Rs. 41 crores this year. From property tax alone I am telling you. Out of that we have collected about Rs. 23 crores till now and by March ending we might be able to collect atleast 90% of the total demand. I would like to tell Mr. Ashok Gajapathi Raju that besides this our Municipal Corporation has collected so far - this year only I am telling you - about Rs. 47.83 crores towards property tax and also towards town planning licence fee, veterniary, horticultue, transfer of immovable property tax, entertainment tax and advertisement tax.

I would like to go on record again also that I am thankful to the Government that towards non-plan expenditure in 1990-91 the Government released Rs. 287.25 lakhs, in 1991-92 Rs. 280.60 lakhs, in 1992-93 Rs. 787.23 lakhs, in 1994-95 Rs. 472.48 lakhs. The Government released towards plan funds in 1990-91 Rs. 1303.20 lakhs, in 1991-92 Rs. 110.63 lakhs, in 1992-93 maximum the Government has given Rs. 20,86,000/- and in 1993-94 we have received till now Rs. 115 lakhs and we are going to receive further.

శ్రీ బద్దం బాల్‌రెడ్డి (కార్వాన్):- ఇది మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి రాజధాని భాగ్యనగరం. ఇక్కడ పారిశుధ్యం విషయములో శ్రద్ధ తీసుకోవాలని మీకు మాకు ఉంది. కార్పొరేషన్‌లో కొత్త స్పెషల్ ఆఫీసర్ వచ్చిన తరువాత కొన్ని పద్ధతులు మొదలు పెట్టారు. ఈ విషయాన్ని మీద్వారా అడగదలచుకొన్నాను. ఇక్కడ ఉన్నటువంటి జనాభాకు మరి అక్కడ వున్న స్వీపర్స్, కామాటీస్, క్రింది స్థాయిలో పనిచేసేటటువంటి సానిటేషన్ సిబ్బందిని పెంచడానికి, ఏదయితే రేషియో ఉందో ఆ నిష్పత్తిలో సిబ్బందిని పెంచడానికి కార్పొరేషన్‌కు ప్రభుత్వం ఏమైనా అనుమతి ఇస్తుందా, లేదా? వీధిదీపాల విషయములో ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్ట్‌మెంట్ ఒక ట్యూబ్ వేయాలంటే వెయ్యి రూపాయలు అవుతోంది. ఒక ఎమ్.వి. లాంప్‌కు రూ. 2500 నుంచి రూ. 3000 ఖర్చు అవుతోంది. ఇలాగ డబ్బు కడుతుంటే ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్ట్‌మెంట్ జాప్యం చేయడం కొంత అవినీతికి పాల్పడుతూ ఉండడంవల్ల కార్పొరేషన్ బొక్కసం ఖాళీ అయిపోయింది. వారు పదేపదే అడుగుతున్నారు. దేశం మొత్తములో మద్రాసు, ఢిల్లీ, కలకత్తా, బొంబాయి నగరాలలో కార్పొరేషనే ఎలక్ట్రిసిటీ పనులు అమలుచేసుకుంటున్నది. ట్యూబ్‌లైట్స్ కాని, హెచ్.ఎమ్. లాంప్స్ కాని ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్ట్‌మెంట్ మీద ఆధారపడకుండా వారే నిర్వహించుకుంటున్నారు. ఇక్కడ కార్పొరేషన్‌లో

ఎస్.ఇ., ఇతర ఇంజనీర్స్ స్వయంగా కార్పొరేషన్ ఏర్పరుచుకుంటే, ఆ పనులకు ఖర్చుపెట్టుకుంటే కొంత ఆదా అవుతుందని మీద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. అందుకు ప్రభుత్వం ఏమైనా చిత్తశుద్ధితో ముందుకువస్తుందా? లేదా అని మీద్వారా అడుగుతున్నాను. సిబ్బందిని పెంచడానికి ప్రయత్నంచేస్తుందా అని అడుగుతున్నాను. మూడవది - స్పెషల్ ఆఫీసర్‌గారు వచ్చాక ఒక మంచి పనిచేస్తున్నారు. అదేమిటంటే కొన్ని కాలనీలలో, స్లమ్ ఏరియాలలో ఎవరైనా ఒక రిక్షాను పెట్టుకొని, ఇద్దరు స్వీపర్స్‌ను ఏర్పాటుచేసుకొని స్వీపింగ్ చేయడించడానికి ముందుకువస్తే కార్పొరేషన్‌నుంచి సగం జీతం ఇస్తానని చెప్తున్నది. ఈ విధంగా చేయడానికి ఎవరుముందుకు వస్తే వారికి అవకాశం కల్పిస్తారా అని అడుగుతున్నాను. ఇప్పుడు కొంతమందికే పరిమితం చేయడం జరిగింది, అలా కాకుండా అందరికీ అందుబాటులో వుండేవిధంగా చేయడానికి కార్పొరేషన్ ముందుకు వస్తుందా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. నరసింహారెడ్డి:— అధ్యక్షా, మొదటి ఉపప్రశ్నకు సమాధానం ఏమిటంటే ఈవేళ 1500 Kilometres of road has to be sweeped. ఈవేళ 1500 కిలోమీటర్ల రోడ్లను ఊడవలసివస్తుంది. అందుకు మన లెక్క ప్రకారం 9 వేల మంది స్వీపర్స్ కావాలి, కాని ప్రస్తుతం ఉన్నది 6 వేలు మాత్రమే; మూడువేల స్వీపర్స్ షార్ట్‌ఫాల్ ఉంది, ఎట్లాచేస్తారు, మీరు నియమకాలు చేస్తారా అని అడుగుతున్నారు. ఇప్పటికే మునిసిపాలిటీస్‌కువచ్చే ఆదాయంనుంచి ఎంతెంత ఖర్చుపెడుతున్నామో చెప్తాను. We are spending on the salaries about 35.5%. ఈ ప్రకారంగా ఉన్నాయి.....

మిస్టర్ స్పీకర్:— అశోకగజపతిరాజుగారు, కోదండరెడ్డిగారు అడిగిన ప్రశ్నలలోనే ఇవన్నీ వచ్చాయి. ఒక మద్రాస్‌ది చెప్పేది ఉంది.......

శ్రీ ఎం. నరసింహారెడ్డి:— అధ్యక్షా, వారికి మొత్తం సమాధానం చెప్పనివ్వండి. ఈ ప్రశ్న ఎట్లా ఉంది అంటే నేను గంటవరకూ సమాధానం చెప్పగలుగుతాను. పాపం, అడిగిన ఆయనకు సమాధానం చెప్పనివ్వండి అధ్యక్షా. దానికి ఏం చేశామంటే 51 ఏరియాలలో కన్జర్వెన్సీ స్టాఫ్‌ను పెంచకుండా చూస్తున్నాం. ఓల్డ్ సిటీలో సర్కిల్ — 1 ఉంది, సర్కిల్ — 5 ఖైరతాబాద్‌లో ఉంది which are not covered by regular staff have been given on private contract. ఓల్డ్ సిటీలో కొంత ఏరియా ఎక్స్‌పర్‌మెంటల్ బేసిస్‌మీద చేస్తున్నాం, అదే విధంగా మిగతా కొన్ని ప్రాంతాలలో ఎక్స్‌పర్మెంటల్ బేసిస్‌మీద చేస్తున్నాం. ప్రైవేట్ వ్యక్తులనుంచి టెండర్స్ కాల్‌ఫర్‌చేసి చెత్త ఊడవడానికి, చెత్తను తీసివేసి పరిశుభ్రంగా ఉంచడానికి ఇట్లా చేస్తే ఎట్లా వుంటుంది, ఖర్చు ఎట్లా తగ్గుతుంది, అనేది తెలుసుకొనడానికి ఎక్స్‌పర్మెంటల్ బేసిస్‌మీద చేస్తున్నాం. ఇక రెండవది ఏమిటంటే Every Saturday intensive drive is undertaken in selected areas in each Circle during which various wings

of the Corporation like Sanitation, Engineering, Malaria, Horticulture and Town Planning function. ఇక ఎడిషనల్‌గా 44 వెహికిల్స్‌ను కొన్నాం. గత సంవత్సరం 23 వెహికిల్స్‌ను కొన్నాం, ఈ సంవత్సరం 21 వెహికిల్స్‌ను కొన్నాం ప్రస్తుతం మొత్తం 165 వెహికల్స్ గార్బేజ్ కలక్షన్‌కు పోతున్నాయి. ఇక దుర్గంధం రాకుండా ఉండడానికి సిటీలో 50 గార్బేజ్ హౌసెస్ కట్టాం. అదే విధంగా మూతలు ఉండే కొత్త మోడల్ డస్ట్‌బిన్స్‌ను పెడుతున్నాం. అలాంటివి మీరు ట్యాంక్‌బండ్‌మీద చూసే ఉంటారు. ఇకపోతే వారు చెప్పినట్లు వాలంటరీగా గార్బేజ్ రిమూవల్‌కు 100 వెహికల్స్ ఇచ్చాం. ఈవేళ కొత్తగా ఎక్కడెక్కడ కాలనీలు వచ్చాయో అక్కడ త్రీవీలర్స్‌పై వెనక డబ్బా పెట్టుకొని ఇంటింటికీ వెళ్ళి ఇళ్ళల్లో ప్లాస్టిక్ బేగ్స్‌లో గార్బేజ్‌ను కలక్టు చేసుకొని పెడితే గార్బేజ్‌ను తీసుకొనిపోయి ఒకచోట డంప్‌చేసి అక్కడినుంచి లారీలపై తీసుకు వెళ్ళడం జరుగుతోంది. అందుకు పర్ హెడ్ ఆఫ్ దట్ ఏరియా కార్పొరేషన్ 5 రూపాయలు ఇస్తోంది. అక్కడివారు కూడా 4 రూపాయలో, 5 రూపాయలో ఇస్తే బాల్‌రెడ్డిగారు అడిగినట్లుగా ఇవ్వడానికి కార్పొరేషన్ సిద్ధంగా ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక యూరినల్స్ విషయానికివస్తే Fifty new urinals have been taken up and 50 toilets have been improved during the year. Ten new Sulabh Souchalayas are under construction and ten more will be started shortly. డేంజరస్ ప్లేసెస్ ఏమైతే ఉన్నాయో, అంటే ఏ ప్రాంతాలలోనైతే నర్సింగ్ హోమ్స్ ఉన్నాయో నర్సింగ్ హోమ్స్‌వారు చెత్తను అక్కడి గార్బేజ్ బిన్‌లలో పారవేయకుండా ప్లాస్టిక్ సంచులలో కలక్టు చేసి పెట్టినట్లయితే వాటిని తీసుకుపోవడానికి ప్రత్యేక ఏర్పాటుచేస్తున్నాం. అందుకు అన్ని నర్సింగ్ హోమ్స్ వారితో మాట్లాడడం జరిగింది.

శ్రీ బద్దం బాల్‌రెడ్డి:- ఎలక్ట్రిసిటీ విషయం చెప్పలేదు.

శ్రీ ఎం. నరసింహారెడ్డి:- ఎలక్ట్రిసిటీ విషయంలో బాల్‌రెడ్డిగారు ఇచ్చిన సూచనను నేను పరిశీలిస్తాను.

SALE OF PROPERTIES OF MASZID AT MAREDPALLY

65-

*8936-Q.- Sri Mohammad Jani (Guntur-I):- Will the Minister for Minority Welfare, Wakf and Urdu Academy be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the property of Maredpalli (Secunderabad) Maszid was soldout; and

(b) if so, the reasons for the same?

Minister for Minority Welfare, Wakf and Urdu Academy (Sri Mohd. Shabbeer):- (a) No, Sir.

(b) Does not arise.

معتمدی قانون ساز اسمبلی آندھراپردیش

گیارہواں اجلاس

(نویں قانون ساز اسمبلی)

قانون ساز اسمبلی سوال نشان ۸۹۳۶ (نجم زدہ)

منجانب: شری محمد جانی، رکن قانون ساز اسمبلی

کیا وزیر اقلیتی بہبود، وقف اور اردو اکیڈیمی اسکا جواب عنایت فرمائینگے:

سوال:-

(الف) کیا یہ حقیقت ہے کہ ماریڈپلی (سکندرآباد) کی مسجد کی جائیداد فروخت کردی گئی ہے؛ اور

(ب) اگر ایسا ہے تو، اسکی وجوہات کیا ہیں؟

جواب:-

(الف) نہیں جناب

(ب) سوال ہی پیدا نہیں ہوتا۔

(جواب بالا کو وزیر اقلیتی بہبود، وقف اور اردو اکیڈیمی کی منظوری حاصل ہے)

شرح دستخط

منجانب معتمد سرکار

شری سید سجاد:- ماریڈپلی کے اندر جو مسجد ہے اسکی جو جائیداد ہے اسی طریقہ سے عابڈس کی جو مسجد ہے اسکی جو جائیداد ہے اس تعلق سے عوام بالخصوص مسلمانوں میں ایک بے چینی پھیلی ہوئی ہے۔ اس تعلق سے منسٹر صاحب ایک واضح جواب دیں۔

شری محمد علی شبیر:- ماریڈپلی کی جو جائیداد ہے ۱۹۴۵ء میں اس مسجد کو خان بہادر علاؤالدین صاحب نے تعمیر کیا تھا۔ اسکے بعد برہان الدین صاحب نے ایک مینجمنٹ کمیٹی بناکر وقف بورڈ کے حوالہ کیا تھا۔ ۲۳ سال سے یہ وقف بورڈ کے تحت کمیٹی چل رہی ہے۔ مسجد کے اطراف جو زمین ہے اس سے اس مسجد کو ۱۰ ہزار روپیئے کی آمدنی ہو رہی ہے اس آمدنی سے ۶ انسٹیٹوٹ چلائے جارہے ہیں۔ نہ ہی اس زمین کو فروخت کیا گیا ہے اور نہ ہی اسکو کسی لیز پر دیا گیا ہے۔ ۶ انسٹیٹوٹ میں سے ۲ پر ناجائز قبضہ ہے۔ لینڈ گرابر ایکٹ کے تحت کورٹ میں مقدمہ چل رہا ہے اور ایک سیول کورٹ میں چیالنج کیا گیا ہے۔ اس زمین سے جو ۱۰ ہزار روپیئے کی آمدنی ہے اس سے عربی مدرسہ چلایا جارہا ہے۔ اس زمین کو بیچنے کا سوال ہی پیدا نہیں ہوتا۔

شری سید سجاد :۔ لینڈ گرابر ہی یہ معاملت کرر ہے ہونگے ۔ اس کی تحقیقات کریں۔ اس زمین کی نگرانی کریں
ونکہ یہاں کی زمین بہت ہی قیمتی ہے ۔

شری محمد علی شبیر:۔ ہمارے آنریبل ممبر مسٹر سید سجاد صاحب سے گذارش کرتا ہوں کہ کل کے اخبار میں آپ
پڑھا ہوگا کہ مسجد عنبر علی کے پاس جو ناجائز قبضہ تھا کس طریقہ سے اسکو گرادیا گیا اور اسی طریقہ سے نلگنڈہ کے اندر شاہ
یف رج کے پاس ۱۳ ایکڑ کی زمین اور مولا پہاڑ کی زمین کس طریقہ سے حفاظت کیئے ہیں۔ تھوڑے ہی دنوں میں ہم نے
ائز قابضین کے پاس سے زمین حاصل کرنیکے لئے ہم نے پولیس اور بلدیہ کی مدد حاصل کی اور وہاں پر جو ناجائز تعمیرات
ئے تھے ان کو گرادیا گیا۔ آپ نے اخبارات میں بھی پڑھا ہوگا۔

شری سید سجاد :۔ کتہ گوڑم کے پاس ایک مسافر خانہ پر پولیس کا ناجائز قبضہ ہے اسکے تعلق سے ہم نے بلر بار
ٹر صاحب کو اور وقف سکریٹری کو واقف کراتے رہے لیکن انھوں نے کوئی توجہ نہیں دی۔ ابھی بھی پولیس کا ناجائز
ہ ہے۔ وہاں سے فوری پولیس کو نکال دیا جائے ۔ اور غریب مسلم طلباء کی تعلیم کا انتظام کیا جائے۔

مسٹر اسپیکر:۔ آپ جو بات کہہ رہے ہیں یہ اس سوال سے تعلق نہیں رکھتی۔

شری سید سجاد:۔ وقف بورڈ کی جائیداد کا معاملہ ہے۔ یہ جائیداد تباہ و برباد ہو رہی ہے۔

గని త్రవ్వకపు కౌళ్ల రద్దు

66—

*8698—సర్వశ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు (కుప్పం), ఎన్. రఘురాం (జగ్గయ్య పేట), జి. అప్పల సూర్యనారాయణ (శ్రీకాకుళం):— గనుల, చిన్నతరహా పరిశ్రమల శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) రాష్ట్రంలో ప్రస్తుతం ఉన్న గని మరియు రాతి గనుల కౌలులన్నింటినీ రద్దు పరచి, కొత్తగా కౌళ్లను ఇచ్చే ప్రతిపాదన ఏదైనాగలదా;

(ఆ) అయినచో, అందుకుగల కారణాలెవ్వి?

గనులు, చిన్నతరహా పరిశ్రమల శాఖామంత్రి (శ్రీ సి. హెచ్. వి. హరిరామజోగయ్య):— (అ) లేదండీ.

(ఆ) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

శ్రీ జి. అప్పలసూర్యనారాయణ:— అధ్యక్షా, ఈ ప్రశ్న వేయడానికి కారణం ఏమి టంటే మొన్న ఇనిస్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఇంజనీర్స్ ఒక వర్క్‌షాప్‌ను కండక్ట్ చేసినప్పుడు మంత్రిగారు

మైనింగ్‌లో కొత్త విధానాన్ని తీసుకురావాలి, దానివల్ల ఆదాయం పెరుగుతుందన్న అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తపరిచినందుకు ఈ ప్రశ్న వేయడం జరిగింది. కడప జిల్లాలో మంగంపేట బెరైటీస్ సబ్‌లీజులు ప్రైవేటు వ్యక్తులు తీసుకొన్నారు, వారి చేతులలో భూములు ఉన్నాయి, అలాంటి పరిస్థితులలో లీజుల్ని రద్దుచేయాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించుకొని వుండవచ్చు.

శ్రీ జి. అప్పల సూర్యనారాయణ:- మా శ్రీకాకుళం జిల్లాలో యిటీవల మైనింగ్స్ 9.1
ఆపరేషన్స్ జరుగుతున్నాయి. వారు అక్కడ కొన్ని నిబంధనలను పాటించకపోవడం వల్ల ఉ.
అనేకమైన ఏక్సిడెంట్లు జరుగుతున్నాయి. అక్కడ ఒక క్వారిలో నలుగురు కార్మికులు చనిపోయారు. అందుకని అక్కడ ఒక క్వాలిఫైడ్ ఇన్‌ఛార్జిని వేయడానికి ఏమైనా చర్యలు తీసుకుంటున్నారా? కొత్త విధానం కూడా కడప జిల్లా మంగంపేట బెరైటీస్ తాలూకు విషయంలో కూడా ప్రభుత్వం చర్యతీసుకోవాలని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. వి. హరిరామజోగయ్య:- అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో ప్రస్తుతం వున్న గనులు, క్వారీలు అన్నిటిని రద్దుపరచి కొత్తగా కౌలుకు ఇచ్చే ప్రతిపాదన వుందా అనే ప్రశ్న అడిగారు. అది లేదని సమాధానం చెప్పాము. దీనికి సప్లిమెంటరీ అడగాలంటే ఎంతవరకు స్కోపు వుంది? ఏదైనా స్పెసిఫిక్ బెరైటీస్ గురించి క్వశ్చన్ చేసినా, గనులు దీని గురించి క్వశ్చన్ చేసినా అది చెప్పడానికి అవకాశం వుంటుంది. అయినా మీ పర్మిషన్‌తోటి వారికి నేను సమాధానం చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేస్తాను. బెరైటీస్ వరకు గవర్నమెంటుయొక్క పాలసీ ఏమిటో తెలుసు. హౌసు కమిటీ రెకమండేషన్ వచ్చిన తరువాత, మేము దాన్ని, బెరైటీస్ సబ్ లీజ్‌ను క్యాన్సిల్ చేయడానికి ప్రయత్నంచేశాము. దానిమీద ప్రస్తుతం కోర్టులో రిట్స్ రూపంగా అక్కడ వున్నది. దాని మెరిట్స్‌లోకి వెళ్ళి ఏమైనా చెప్పడానికి అవకాశం లేదు కాబట్టి, ప్రభుత్వం యొక్క పాలసీ ఏమిటో తెలుసుకాబట్టి, దాని గురించి ఎక్కువగా సప్లిమెంట్స్ వేయడం మంచిది కాదని నా అభిప్రాయం మనవిచేస్తున్నాను. శ్రీకాకుళం జిల్లా గురించి వారు మనవిచేశారు – అది యీ క్వశ్చన్‌కు ఏమీ సంబంధం లేకపోయినా, ఏదైనా ఎగ్రిమెంట్సులో కండిషన్స్ వైలేట్ అయినప్పుడు క్యాన్సిల్‌చేసే అధికారం గవర్నమెంటుకు వున్నది. ఏదైనా స్పెసిఫిక్‌గా పర్టికులర్ క్వారీస్‌లో ఎగ్రిమెంటులోని కండిషన్స్‌కు వ్యతిరేకంగా క్వారీ చేస్తే, స్పెషల్‌గా మా దృష్టికి తీసుకువస్తే తప్పనిసరిగా ఏక్షన్ తీసుకుంటాను.

శ్రీ జి. అప్పల సూర్యనారాయణ:- నలుగురు గని కార్మికులు చనిపోయారు – వారికి ఎక్స్‌గ్రేషియా యిస్తారా?

శ్రీ సిహెచ్. వి. హరిరామజోగయ్య:- అది లేబర్ డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించినది. వారు చర్యతీసుకుంటారు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు (చింతలపూడి):— అధ్యక్షా, మైనింగ్ సందర్భంలో చనిపోతే లేబరు డిపార్టుమెంటు అంటున్నారు. జాయింటు రెస్పాన్సిబిలిటీ అంటారు కదా, వారు చర్య తీసుకోవచ్చు కదా? సాండు క్వారీ లీజ్ క్యాన్సిల్ చేస్తున్నారని పత్రికా ప్రకటన చేశారు. అయినప్పటికీ యీనాడు సీవరేజ్ వసూలుచేయడం జరుగుతోంది. దీనిమీద మీ దృష్టికి వచ్చిందా? సాండు క్వారీస్ లీజ్ క్యాన్సిల్ చేసిన విషయం వాస్తవమా? సీవరేజ్ వసూలు చేసుకున్నటువంటి వారిప్కై ప్రభుత్వం ఏమి చర్యతీసుకుంటుందని తమద్వారా మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్.వి. హరరామజోగయ్య:— అధ్యక్షా, సాండు క్వారీ లీజ్ క్యాన్సిల్ చేస్తూ ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకుంది. అంటే, సాండు మీద సీవరేజ్ కలెక్షన్స్ అనేది లేదు. అది పబ్లిక్‌కు వదిలివేయడం జరిగింది. దీనికి నిర్ణయం కూడా తీసుకోవడం జరిగింది. క్యాన్సిల్ చేయడానికి ప్రొసీజర్ ప్రకారం ఎడ్వకేటు జనరల్‌ను, లా డిపార్టుమెంటును కన్‌సల్టు చేశాము. ఈనాడు ఎగ్జిస్టింగ్ లీజెస్‌ను పబ్లిక్ ఇంటరెస్ట్ వల్ల క్యాన్సిల్ చేస్తున్నారు. రెండు నెలల నోటీసు యిచ్చి క్యాన్సిల్ చేయాలని వారు చెప్పారు. ఆ ప్రకారంగా మేము వారికి నోటీసులు యివ్వడం జరిగింది. ఏప్రిల్ తారీఖువరకు రెండు మాసాలు పెట్టుకుని నోటీసులు యిచ్చాము. ఏప్రిల్ 1 నుంచి మా ప్రభుత్వంయొక్క పాలసీ వర్తింపచేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:— రెండున్నర నెలలు అయింది ఎనౌన్స్ చేసి. సీవరేజ్ వసూలు క్యాన్సిల్ చేయడానికి ప్రభుత్వం చర్యతీసుకుంటుందా? రెండు మాసాలు అప్పుడే అయింది. ఒక ప్రక్క క్వారీ లీజ్ క్యాన్సిల్ చేశామన్నారు. రెండవ ప్రక్క ఏప్రిల్ 1వ తారీఖువరకు టైమ్ యిచ్చారు. ఏక్షన్ పీరియడ్ అయిపోయింది.

శ్రీ సిహెచ్.వి. హరరామజోగయ్య:— ఏక్షన్ పీరియడ్ ఏప్రిల్ కాదు. ఆక్షన్ పెట్టిన తరువాత దగ్గర నుంచి సంవత్సరం కాలం వరకు వుంటుంది. ఏప్రిల్ ఫస్టు అంటూ లేదు. ఏప్రిల్ ఒకటి తారీఖుతరువాత కూడా లీజెస్ చాలా వున్నాయి. కాబట్టి ఎగ్జామిన్ చేసిన తరువాత నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. తరువాత అప్పటినుంచి రెండు మాసాల టైమ్ ఇచ్చాము. ఏప్రిల్ ఒకటికి అయిపోతుంది. సాండు క్వారీస్ సీవరేజ్ ఫీజు వసూలు చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ జె. రత్నాకరరావు (బుగ్గారం):— మంత్రిగారు చెప్పినట్లు అది వాస్తవం — జీవో ఇస్యూచేశారు. క్యాన్సిల్‌చేయాలని చెప్పారు. అధికారులు మాత్రం నోటీసులు యిచ్చే ఆలోచనలో లేరు. ప్రతిసారీ వారికి రెన్యుయల్ చేసుకుంటూ, రెండు నెలలకు, రెండు నెలలకు టైమ్ యిస్తున్నారు. యిప్పటికే నేను చాలాసార్లు అక్కడ మా కలక్టరుగారికి, మిగతా వారికి కూడా చెప్పాను. నిన్న ధర్మపురం గ్రామంలో రూ. 25 తీసుకోవడం జరిగింది. ట్రాక్టరుకు డబ్బులుతీసుకున్నారు. ఆ రసీదు కూడా తీసుకువచ్చారు. వెంటనే ఏదైనా ఆర్డర్స్ యిచ్చి దాన్ని అమలుకాకుండా చూడాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. వి. హరిరామజోగయ్య:– పర్మనెంటు వారికి లేదు. టెంపరరి పర్మిట్స్ అయివుంటుంది. అధ్యక్షా, ఏప్రిల్ ఒకటి అని పెట్టుకున్నాము కాబట్టి యీలోగా కొన్ని చేయాలి.

శ్రీ జె. రత్నాకరరావు:– టెంపరరి వారికి మిగతావారికి కూడా వసూలుచేస్తున్నారు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:– అధ్యక్షా, ఇప్పటికే మొత్తం గవర్నమెంటులో డబ్బులు లేవని అప్పులు తెచ్చి రిసోర్సెస్ చేయాలి అంటున్నారు. మంత్రిగారు మాత్రం సాండు క్వారీస్, వాటిని అన్నిటిని కూడా క్యాన్సిల్ చేయడం జరిగింది. యిప్పుడు దీని బట్టి చూస్తే ఎడిషనల్ రిసోర్సెస్ మొబలైజ్‌చేసే ఉద్దేశ్యం కనిపించడంలేదు. యిది నాకు తెలిసిన ఇన్‌ఫర్‌మేషన్ ప్రకారం కర్నూలులో శ్రీ ప్రకాష్‌రెడ్డిగారు మా పార్టీలో చేరాడనే కోపంతో సాండు క్వారీ ముఖ్యంగా క్యాన్సిల్ చేస్తున్నారు. దీనివల్ల రాష్ట్రానికి నష్టం వస్తుంది. రాష్ట్ర ఆదాయం పడిపోతుంది. వ్యక్తిగతంగా ఒక వ్యక్తిపడద్దు, ఇంకెవరో పడదని, మీరు ఎందుకు వ్యక్తిగతంగా పోతున్నారు? దానివల్ల ఫలితం ఏమీ వుంటుంది? దీనివల్ల ఎంత ఆదాయం వస్తుంది? ఎంత నష్టం వస్తుంది. రాష్ట్ర ఆదాయాన్ని రేజ్ చేసుకునే ప్రయత్నం ఎందుకు చేయలేదు? రెండవది – యిటీవల బార్లైటీస్ క్యాన్సిల్ చేశామన్నారు. టెక్నికల్ పాయింట్స్ కూడా అబ్జర్వు చేయకుండా క్యాన్సిల్ చేయడం జరిగింది. కోర్టులో స్టే యిచ్చారు. మళ్లీ అప్పీలుకు వెళ్లారు. దీన్స్తో ప్రభుత్వం ఏమీ చెప్పలేదు. ఇప్పటికే వారు ఆపరేట్ చేస్తున్నారు. మా ఇన్‌ఫర్‌మేషన్ ప్రకారం వారు ఆపరేట్ చేస్తున్నారు. ఆపరేట్ చేయకుండా ఏమీ చర్యతీసుకోబోతున్నారు?

శ్రీ సిహెచ్. వి. హరిరామజోగయ్య:– అధ్యక్షా, సాండు విషయంలో సుమారు 6 కోట్లు రూపాయలు ఆదాయం వస్తుందని అంచనా వేయడం జరిగింది. అయితే, ఆక్షన్ పెట్టి లీజుకు యిచ్చి కొత్తగా కలక్షన్స్ చేస్తే మూడు కోట్లు రూపాయలు కూడా రాలేదు. యీ మూడు కోట్ల రూపాయలుకూడా సాండు సీవరేజ్ వసూలుచేస్తున్నారు. రెండవది, ప్రభుత్వానికి సంబంధించినది, బిల్డింగు వర్క్స్, ప్రాజెక్ట్స్ విషయంలో అన్నిటిలో కూడా ఎక్కడ అయితే సాండు ఉపయోగిస్తున్నామో అక్కడ కాంట్రాక్టర్లకు తిరిగి 10 కోట్ల రూపాయలు సీవరేజ్ క్రింద యిస్తున్నాము. మొత్తంగా లెక్క వేసినప్పుడు మాకు వచ్చే కలక్షన్స్ తీరా 3 కోట్లు కూడా రావడం లేదు. యిది అంతా చూస్తుంటే గవర్నమెంటుకు దీంట్లో అదనంగా వచ్చేది ఎక్కువగా లేదు. ప్రైవేట్‌గా వుండె బిల్డింగు ఓనర్సు, కన్స్యూమర్స్ వారికి సీవరేజ్ పెంచడంవల్ల, ఆక్షన్ పెట్టడం వల్ల అనవసరంగా రేట్లు పెరిగిపోయాయి. యీ సాండు రేట్లు పెరిగాయి, సాండును కూడా అమ్ముకుంటున్నారని యీ ప్రభుత్వం అనేటటువంటి పరిస్థితికి వస్తుందనే ఉద్దేశ్యంతో కంప్లీట్‌గా రెవ్యూచేసి యీ సాండు. యొక్క సీవరేజ్‌ను తీసేసి, ఆక్షన్ పెట్టకూడదు అనే నిర్ణయానికి పబ్లిక్ ఇంటరెస్టులో రావడం జరిగింది. దీనికి, ప్రభుత్వానికి వచ్చే లాస్టు ఎక్కువగా లేదు అనే అభిప్రాయంతో ఆ డెసిషన్ తీసుకోవడం జరిగింది. ఇకపోతే బెర్లైటీస్ విషయంలో ముందే 9. మనవిచేశాను. సింగిల్ కోర్టు జడ్జి ఇచ్చిన జడ్జిమెంట్ ప్రకారంగా టెక్నికల్ పాయింట్స్ ఉ.

సరిగ్గా ప్రభుత్వం చూడలేదనే ఉద్దేశ్యంతో కొట్టివేసినా అప్పీల్ చేసినప్పుడు మరల మనకు స్టే వచ్చింది అందుకనే ప్రభుత్వానికి వున్న ఆర్గ్యుమెంట్స్ ప్రభుత్వానికి వున్నాయి· అంతకన్నా ఎక్కువ మెరిట్స్‌లోకి వెళ్లే ఉద్దేశ్యం నాకు లేదు· అది సబ్‌జుడీస్ కాబట్టి ఇంతటితో దానికి ముగింపు ఇస్తే బాగుంటుంది·

మిస్టర్ స్పీకర్.— క్వశ్చన్ నెం· 9103 (67) మెంబర్‌యొక్క అభ్యర్థన మీద పోస్టుపోన్ చేయడం అయింది క్వశ్చన్ నెం· 8755 (68) పోస్టుపోన్ చేయడం అయింది·

మత్తుపదార్థాల జాబితానుండి కల్లు తొలగింపు

69—

*9034— సర్వశ్రీ ఎన్· రాఘవరెడ్డి (నక్రెకల్), బి· వెంకటేశ్వరరావు (మధిర), కె· రాములు (ఇబ్రహింపట్నం), కె· బొజ్జి (భద్రాచలం):— అబ్కారీ శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) కల్లును మత్తు పదార్థాల జాబితానుండి తొలగించవలసిందిగా 1992, 1993 సంవత్సరాలలో ప్రభుత్వానికి ఏవైనా విజ్ఞప్తులు అందినవా;

(ఆ) అయినచో, అందుపై తీసుకొన్న చర్య ఏమిటి?

ఆబ్కారీ, మద్య నిషేధ శాఖామంత్రి (శ్రీ జి· వెంకటరెడ్డి):— (అ) అవునండీ·

(ఆ) కల్లులో ఆల్కహాలు గుణం ఉన్నందున, కల్లును మత్తు పానీయాల జాబితా నుండి మినహాయించడం జరుగలేదు·

శ్రీ ఎన్· రాఘవరెడ్డి:— అధ్యక్షా, కల్లులో ఆల్కహాలు గుణం వున్నందున, కల్లును మత్తు పానీయాల జాబితా నుండి మినహాయించడం జరగలేదని చెబుతున్నారు· అసలు 30 లక్షల మంది దీనిపైన ఆధారపడి ఇప్పుడు కాదు మన పూర్వులకాలంనుంచీ జీవిస్తున్నారు· ఇప్పుడు ఒకేసారి ఇది మత్తు పానీయాలలో ఉన్నదనే దాని కన్నా ఇప్పుడు దీనిలో వున్న మడ్డిని తొలగించి పుల్ల కల్లు గాకుండా తీపి కల్లును ఉత్పత్తి చేసేటట్లు అయితే ఆరోగ్యానికి ఆరోగ్యం వుంటుంది, వారికి బ్రతుకుతెరువు వుంటుంది· దీనిని నిషేధించాలని ప్రభుత్వం త్వరత్వరగా ప్రయాణిస్తున్నది· ఆల్కహాలు కంటెంట్ కల్లులో మాత్రం ఉంటుంది· తీపి కల్లులో వుండదు· కనుక దీనిని ఒక పానీయంగా చేస్తే ఆరోగ్యానికి మంచిదే· దీనికొరకు ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకుంటున్నది? ఈ టాడీకి సంబంధించినంతవరకు పేచులతోటి బ్రషులు కానీ ఇలాంటివి కార్పొరేషన్‌ద్వారా చేస్తామని చెప్పారు· అది ఎంతవరకు చేశారు? ఎన్ని జిల్లాల్లో చేశారు? ఎంతమందికి వృత్తి కలిగించారు? ఇప్పటికి కార్పొరేషన్ ఏర్పరచి మూడు లేక నాలుగు సంవత్సరాలు అయింది

ఇప్పటివరకు ఎంత ఖర్చుపెట్టారు? ఎక్స్‌గ్రేషియా రూ. 20 లక్షల అన్నారు. అది కూడా పెండింగ్‌లో వున్నది. దయచేసి ఈ విషయం కూడా తెలపాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి:— అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో లక్షలాది మంది గీత కార్మికులు వున్నారనే విషయం అందరికి తెలిసినదే. మరి టాడీకి సంబంధించినంతవరకు దీనిలో మత్తు పానీయం 5.2 శాతం వున్నది. అందువలన ఎక్సైజ్ చట్టంలోని నిబంధనల ప్రకారంగా మత్తు పానీయం క్రిందకు వస్తుంది కాబట్టి దీనిని మత్తు పానీయం క్రిందకు పరిగణించడం జరిగింది. నీరాకు సంబంధించినదని చెబుతున్నారో అది ప్రభుత్వం దృష్టిలో వున్నది. నీరాకు సంబంధించినంతవరకు ఏ అభ్యంతరాలు ఇప్పటివరకు లేవని మనవిచేస్తున్నాను. ట్యాపర్స్‌యొక్క సంక్షేమాన్ని దృష్టిలోవుంచుకుని గీత పారిశ్రామిక సహకార శాఖ సహాయ సంస్థను ఏర్పాటుచేయడం జరిగింది. కల్లును నిషేధించినట్లయితే కల్లు ద్వారా వచ్చే సబ్‌స్టాన్స్‌తో చాక్‌లెట్స్, బిస్కట్స్ తయారీకి సంబంధించి వాళ్ళకు ట్రయినింగ్ ఇచ్చి జీవనోపాధి కల్పించాలనే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి వున్నది. అందుకోసం నల్గొండలో ఒక ట్రయినింగ్ ఇన్‌స్టిట్యూట్‌ను ఏర్పాటుచేశాము. చిత్తూరులో ఇంకొక ట్రయినింగ్ ఇన్‌స్టిట్యూట్‌ను ఏర్పాటుచేయాలనే ఆలోచన వున్నది. ప్రభుత్వానికి సంబంధించినంతవరకు గీత కార్మికుల సంక్షేమంకొరకు సకల చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక కార్పొరేషన్‌కు సంబంధించినంతవరకు ఒక కోటి రూపాయలు ఇవ్వడం జరిగింది.

శ్రీ కె. రాములు:— అధ్యక్షా, కల్లును మత్తు పానీయంలో చేర్చారని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. నిజానికి ఇది ప్రత్యేకంగా చెట్టు పానీయం గనుక ప్రాణాపాయం కలిగించదు. కనుక దయచేసి ఇప్పటికయినా ప్రభుత్వం ఆలోచించి 1 30 వేల గీత కార్మికుల గురించి తగిన శ్రద్ధవహిస్తారా?

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి:— కల్లు గీతకు సంబంధించిన కార్మికులు రాష్ట్రంలో లక్షలాది మంది వున్నారు. ఇప్పుడున్న గవర్నమెంట్ పాలసీ ప్రకారం కల్లును నిషేధించలేదు. కల్లులో 5.2 శాతం మత్తు పానీయం వున్నది. కాబట్టి సంపూర్ణ మద్యపాన నిషేధాన్ని ఈ రాష్ట్రంలో ప్రవేశపెట్టేప్పుడు అవన్నీ ఆలోచించవలసివున్నది. ప్రస్తుతం ఈ కల్లు గీత కార్మికులకు అన్యాయం చేయాలనే అభిప్రాయం ప్రభుత్వానికి లేదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. యాదగిరిరెడ్డి (రామన్నపేట):— అధ్యక్షా, కార్పొరేషన్ ద్వారా రాష్ట్రంలో ప్రవేశపెట్టిన నీరా కేంద్రాలు నడపకుండా ఎత్తివేసిన కారణాలు ఏమిటి? ఈ రాష్ట్రంలో దీనిని మత్తు పదార్థం క్రింద చేర్చారని చెబుతున్నారు. ఇది మత్తు పదార్థం కాదు. గ్రామాలలో గీత కార్మికులు ఎక్కువ సంఖ్యలో వున్నారు. అందుకని దీనిని నీరా క్రిందకు మార్చడానికి ప్రభుత్వం చర్యతీసుకుంటుందా? దీనిని కూల్ డ్రింక్స్ పదార్థంగా మార్చి ఎక్స్‌పోర్ట్ చేస్తే రాష్ట్రానికి ఆదాయం పెరిగే అవకాశం వుంటుంది కాబట్టి ప్రభుత్వం ఆలోచించి చర్యలుతీసుకుంటుందా? దీనిని కూల్ డ్రింక్స్‌లో చేర్పితే ఆరోగ్య రీత్యా మంచిదని

శాస్త్రజ్ఞులు చెబుతున్నారు· చాలా కాలంగా కార్మిక సంఘాలు కూడా దీన్నికూల్ డ్రింక్స్‌గా మార్చమని అంటున్నారు· ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం ఎప్పటినుంచి చర్యలు తీసుకుంటుంది?

శ్రీ జి· వెంకటరెడ్డి:– నీరా కేంద్రాలు పెట్టడానికి అభ్యంతరం లేదు· కూల్ డ్రింక్స్‌గా మార్చమని చెబుతున్నారు· అది ప్రభుత్వ పరిశీలనలో వున్నది· తప్పకుండా చర్యలు తీసుకొంటామని మనవిచేస్తున్నాను· మత్తుపానీయంనుంచి తొలగించాలనే అభిప్రాయం వ్యక్తం చేశారు· 1965వ సంవత్సరంలో ఎక్సైజ్ చట్టం పాస్ చేయబడింది· సెక్షన్ 219లో ఇన్‌టాక్సికెంట్ అని దాని డెఫినిషన్ ఇచ్చారు· సెక్షన్ 21లో లిక్కర్ ఇన్‌క్లూడ్ టాడీ ఇచ్చారు· ఇప్పుడున్న పరిస్థితి ఇది· మధ్యపాన నిషేధం పరిపూర్ణంగా ఈ రాష్ట్రంలో అమలుపరిచే సమయం వచ్చినప్పుడు తప్పకుండా ఈ విషయంలో ఆలోచించి తగు నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుంది·

శ్రీ డి· చినమల్లయ్య (ఇంగుర్తి):– అధ్యక్షా, ఇందులో 5 శాతం ఆల్కహాలు వున్నదని చెప్పారు· 5 శాతం ఆల్కహాలు ప్రాణాపాయానికి దారితీసేది కాదు· ఇది చెట్టు పానీయం గనుక లిస్ట్‌లోనుంచి తీసివేసి 60 లక్షల మంది గీత కార్మికులకు జీవనోపాధి కల్పిస్తారా? ఇప్పుడు అనంతపురం, కరీంనగర్ జిల్లాల్లో వుండబడే గీత కార్మికులు ఈ కార్పొరేషన్‌లో సభ్యులుగా వున్నారు· అక్కడ గీస్తున్నారు కాబట్టి సభ్యత్వం లిస్ట్‌లో పెట్టుకుని వేతనాలుగా నిర్ణయించబడుతున్నది· వాళ్లకు ఇచ్చే ఆదాయంతో నిమిత్తం లేకుండా తీసివేస్తున్నారు· ఈ లిస్ట్‌లను పరిశీలించి అక్కడ మెంబర్లుగా వున్న వారికి ఇక్కడ వుండే ఆదాయం సమకూర్చే ఏర్పాటుచేస్తారా? అనేక సందర్భాలలో గ్రామాలలో వుండే పట్టేదారులు చెట్లను కొన్న తరువాత కూడా ఆటంకపరుస్తున్నారు· పట్టేదారులు డబ్బులు తీసుకున్న తరువాత, చెట్టుకు నెంబరు వేసిన తరువాత చెట్టుకు ఆటంకం లేకుండా గీసుకునే అవకాశం కల్పిస్తారా? వాటిని నష్టపరచకుండా వుండే విధంగా ఆలోచన చేస్తారా? గీత కార్మికులకు వేతనాలు యివ్వకుండా అవమానపరుస్తున్నారు· ప్రభుత్వం చర్య తీసుకోవాలి·

9·30 ఉ· శ్రీ జి· వెంకటరెడ్డి:– పట్టేదారులు ఆటంకం కలిగిస్తున్నారనే విషయం ఇంతవరకు ప్రభుత్వ దృష్టికి రాలేదు· ప్రభుత్వం దృష్టికి వస్తే దీని విషయంలో తప్పకుండా చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది· రెండవది హైదరాబాదు పట్టణానికి సంబంధించినంతవరకు చెట్లు లేవు· దాదాపు ఏడు, ఎనిమిది జిల్లాల్లో దీనిని రేషన్ ఇచ్చి అక్కడనుంచి కల్లు గీసే వాళ్ళు తీసుకువచ్చి ఇక్కడ అమ్ముకోవడం జరుగుతున్నది· ఎవరయితే చెట్టు ఎక్కి కల్లు గీస్తారో వారికి తప్పకుండా సభ్యత్వం యివ్వాలనే అభిప్రాయం ప్రభుత్వానికి వుందని మనవిచేస్తున్నాను· వాళ్లందరికి సభ్యత్వం యివ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాం· చాలా వరకు చేశాము· ఇక వేతనాలు యివ్వవడం లేదన్నారు కాబట్టి ఆ విషయంలో తప్పకుండా చర్యతీసుకోవడం జరుగుతుంది· కల్లు గీసే వాడికి తప్పకుండా కల్లు సంఘాలలో సభ్యత్వం ఇప్పిస్తాము·

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:– కల్లు మత్తు పానీయం అనే సంగతి అందరికి తెలిసినదే. కాదనే వారు ఎవ్వరు లేరు. సమగ్ర మద్యపాన నిషేధాన్ని అమలుజరిపేటప్పుడు కల్లును కూడా నిషేధించవలసి వస్తే లక్షలాది మంది కార్మికులు దీనిమీద ఆధారపడ్డ వాళ్ల జీవన గతి ఏమిటి? ఆ దృష్ట్యా ప్రభుత్వం 5 సంవత్సరాలకో, 10 సంవత్సరాలకో ఒక మాస్టర్ ప్లాన్ తయారుచేసుకుని ఈ గీత కార్మికులకు ప్రత్యామ్నాయ వృత్తులను ఏర్పాటుచేసి, మధ్యపాన నిషేధం అమలుజరిగేటట్లు చేసుకోండి. మొరార్జీదేశాయ్ బంగారుకు కంట్రోల్ పెట్టి స్వర్ణకారులను బజారులో పడేసినట్లుగా వీరిని బజారులో పడవేయకుండా మంత్రిగారు హామీ ఇస్తారా?

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి:– సంపూర్ణ మద్యపాన నిషేధాన్ని రాష్ట్రంలో ప్రవేశపెట్టేప్పుడు ఈ కల్లును నిషేధించడం జరిగితే ఖచ్చితంగా వారికి ప్రత్యామ్నాయ ఉపాధికల్పించడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుంది. వాళ్లను బజారులో పడవేసి జీవనోపాధి లేకుండా చేయాలనే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి లేదు. గీత కార్మికుల సంక్షేమమే ఈ ముఖ్యమంత్రిగారి ధ్యేయం. వెల్ఫేర్ ఆఫ్ ది ట్యాపర్ అనేది తప్పకుండా అమలుపరుస్తామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీమతి ఇ. సీతారావమ్మ (కూచినపూడి).– అధ్యక్షా, దగ్గర, దగ్గర సుమారు 60 లక్షల మంది అంటున్నారు. నా దృష్టిలో 80 లక్షల దాకా గీత కార్మికులు వున్నారు. 80 లక్షల మంది వుంటే మరి సంపూర్ణ మద్యపాన నిషేధాన్ని అమలుపరుస్తామని ప్రభుత్వం చెబుతున్నది. వాస్తవంగా సంపూర్ణ మద్యపాన నిషేధం వున్నట్లయితే ఈ 80 లక్షల మంది గతి ఏమిటి? వారికి ప్రత్యామ్నాయంగా ఏమయినా చూపిస్తారా? కార్పొరేషన్ పెట్టిన తరువాత కార్పొరేషన్‌కు ఎన్ని కోట్లు ఇచ్చారు? గీత కార్మికులకు ఏమయినా లోన్స్ ఇస్తారా? ఇస్తే ఎంతవరకు ఇచ్చారు? గీత కార్మికులు బజారులో పడే పరిస్థితి రాకుండా వారికి కొన్ని ఇండస్ట్రీలు ఏర్పాటుచేస్తే మంచిది. వారికి ఏదో ఒక పని చూపించాలి. కల్లును కూల్‌డ్రింక్స్‌గా మార్చే విషయం ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తే మంచిది. కార్పొరేషన్ నుంచి 10 కోట్ల రూపాయలు గీత కార్మికులకు ఇవ్వవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి:– సంపూర్ణ మద్యపాన నిషేధం కావాలని మనవిచేస్తున్నారు. ముఖ్యంగా వారి నాయకులు ఇష్టం లేకపోయినా ఏదో నెల్లూరులో సారా నిషేధం దృష్టిలో పెట్టుకుని సంపూర్ణ మద్యపాన నిషేధం కావాలని ప్రచారం చేశారు. కల్లు నిషేధం గురించి వారి పార్టీ సిద్ధాంతం ఏమిటి అనేది మనం తెలుసుకోవలసిన అవసరం వున్నది. సరైన టైమ్‌లో డిసిషన్ తీసుకుని చేస్తున్నాం. గీత కార్మికుల సంక్షేమాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని చేస్తున్నామని మనవిచేస్తున్నాను. అందుకని మొదటి ఈ సబ్ కమిటీ 20 కిలో మీటర్లు, 6 కిలోమీటర్లు రద్దుచేయాలని నిర్ణయం చేసినప్పుడు వెల్ఫేర్ ఆఫ్ ది ట్యాపర్స్‌ను దృష్టిలో పెట్టుకుని ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక చారిత్రాత్మకమైన నిర్ణయం చేశారు. కల్లును నిషేధించకుండా రాష్ట్రంలో వున్న కల్లు దుకాణాలన్నిటిని సహకార సంఘాలకు అప్పగించాలని, మధ్యదళారీలను తొలగించాలనే చారిత్రాత్మక నిర్ణయాన్ని అందరు అప్రిషియేట్ చేయవలసిన అవసరం వున్నదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి:– మంత్రిగారు చెప్పినట్లు మధ్యదళారీలను తొలగిస్తే తప్పకుండా అభినందనీయమే. కానీ దాని తరువాత జరిగే పరిణామాలు కార్మికులకు నష్టం కలిగించేవిగా వున్నాయి. కార్మికులను లంచగొండి ఉద్యోగుల పాలిట్ పడేవేసేటట్లుగా వున్నది. గతంలో కంటే కూడా అధ్వాన్నంగా వుంటుందనే సంగతి మంత్రిగారు గుర్తించాలి. ఇక ఎక్స్‌గ్రేషియా ఎంత ఇచ్చారు? ఇప్పటికి చాలా జిల్లాల్లో ఎక్స్‌గ్రేషియా చెల్లించకుండా వున్న విషయం మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చిందా? వస్తే ఎంత రిలీజ్ చేశారు? సంవత్సరం నుంచి పెండింగులో వున్నది.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి:– ఈ సంవత్సరం ఎక్స్‌గ్రేషియా రూ 30 లక్షలు ఎలాట్ చేయడం జరిగింది. తప్పకుండా సత్వర పరిష్కారం కోసం సింప్లిఫై చేయడానికి ప్రభుత్వం దృష్టిలో వున్నది. ఎక్స్‌గ్రేషియా చెల్లించాలంటే నేటివిటీ సర్టిఫికేట్, ఎం.ఆర్.ఓ. సర్టిఫికేట్ కావాలి. మా డిపార్ట్‌మెంట్ సర్టిఫై చేయాలి. అది చాలా కాంప్లికేషన్‌గా వున్నది. కంబర్సమ్‌గా వున్నది. విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి కూడా వచ్చింది. ఎక్స్‌గ్రేషియా అనేది ఇమీడియట్‌గా చనిపోయినప్పుడు, అంగవైకల్యం కలిగినప్పుడు ఇవ్వాలని వున్నది కాబట్టి, పెండింగ్ అప్లికేషన్స్ వున్నాయి. వాటిని పరిష్కారం చేయడానికి తప్పకుండా కొద్ది రోజుల లోనే చర్యతీసుకుంటామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి:– సత్వరం పరిష్కారం చేస్తామని అంటున్నారు. డబ్బులు రిలీజ్ చేయండి. ఆ విధంగా తమరు ఆదేశం యివ్వండి.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి:– ఈ పర్పస్ గురించి రూ. 30 లక్షలు రిజర్వ్ వేశాము.

మిస్టర్ స్పీకర్:– క్వశ్చన్ నెం. 8956 (70) మరియు 9219 (71) పోస్ట్‌పోన్ చేయడమయింది.

సభా కార్యక్రమము

ప్రస్తావనలు : (1) సభకు ప్రతిపక్ష నాయకుని గైరుహాజరు గురించి

శ్రీ టి. జీవన్‌రెడ్డి (జగిత్యాల):– అధ్యక్షా, ఈ సభాగౌరవాన్ని కాపాడవలసిన బాధ్యత శాసన సభ్యులందరిపైన వున్నది. అందులో ముఖ్యంగా పాలకపక్షం, ప్రధాన ప్రతిపక్షంపైన ఎక్కువ బాధ్యత వున్నదని చెప్పకతప్పదు. ఈ విషయం ఎందుకు అంటున్నానంటే ఇవాళ ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రజలు తమ భవితవ్యాన్ని నిర్ణయించి సభ్యులను ఎన్నుకుని ఈ శాసనసభకు పంపించినప్పుడు ఈ సభా గౌరవాన్ని కాపాడవలసిన బాధ్యత ఆ సభ్యులపైన వున్నది. ఈ శాసనసభా గౌరవానికి భంగం కలిగే విధంగా ఏ శాసనసభ్యుడు మెలిగినప్పటికి ఆ శాసనసభ్యుడిపైన చట్టపరంగా చర్యతీసుకోవలసిన ఆస్కారం, అధికారం తమరికి వున్నవని మేము ప్రత్యేకంగా మనవిచేయవలసిన అవసరం లేదు. తమకు తెలియనది కాదు. గౌరవనీయ ప్రతిపక్ష నాయకులు ఎన్.టి. రామారావుగారు ఈ శాసన సభకు హాజరు కాదలచుకోలేదు; సభా కార్యక్రమాలలో పాలుపంచుకోదలచుకోలేదని.

ప్రకటన చేయడం జరిగింది. అది వారి వ్యక్తిగత నిర్ణయం. సభా కార్యక్రమాలలో పాల్గొనడం, పాల్గొనకపోవడం అనేది వారి విజ్ఞతకు సంబంధించినది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు రెయిజ్ చేసేది నాకు ఇచ్చిన నోటీస్ విషయం.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, ఒక సబ్మిషన్. ఈ సబ్జెక్టు మీద ఇద్దరు రైజ్ 9.4 చేశారు తమరు రూలింగ్ ఇచ్చారు. అయితే అదే సమస్యను పదే పదే రైజ్ చెయ్యడానికి 6. అనుమతిస్తున్నారా? అట్లా అనుమతిస్తే రూలింగ్ మీద విలువ ఉన్నట్లా?

శ్రీ టి. జీవన్‌రెడ్డి:- అది కాదు. నేను సెపరేట్ సబ్జెక్టు రైజ్ చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- రూలింగ్ మీద మాట్లాడనివ్వను.

శ్రీ టి. జీవన్‌రెడ్డి:- తమరు ఇచ్చిన రూలింగ్ గురించి మాట్లాడడం లేదు. శాసన సభకు రావడం, పోవడం ఆ గౌరవ సభ్యునికి సంబంధించినది. నేను దాని గురించి మాట్లాడడం లేదు. కానీ ఒకవైపు హాజరు కాను, సభా కార్యక్రమాలలో పాలు పంచుకోను అని చెబుతూనే, ఈ సమావేశ మందిరంలో ప్రవేశించే సభ్యుడు, సభా కార్యక్రమాలలో పాలు పంచుకునే సభ్యులు సంతకాలు చేసే హాజరు పట్టీలో, సంతకం చేసిన విషయాన్ని నేను తమ దృష్టికి తెస్తున్నాను. సభకు హాజరు కావడం అంటే సభా ప్రాంగణంలోకి రావడం కాదు. ఈ సమావేశ మందిరంలోకి కాలిడి, ఇక్కడ చర్చించే కార్యక్రమాలలో పాలు పంచుకునే సభ్యులు మాత్రమే హాజరు పట్టీలో సంతకం చెయ్యాలి. కాని గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకులు శాసనసభా మందిరంలోకి కాలిడకుండా, ఇక్కడ జరిగే చర్చలలో పాలుపంచుకోకుండా, రాష్ట్ర హైకోర్టులో ఫైల్ చేసిన ప్రమాణ పూర్వకమైన అఫిడవిట్‌లో subsequent to the said suspension also the petitioner was attending and also signing on the Attendance Register. పత్రికలలో వచ్చిన వార్త చెప్పడం లేదు. - ఆ గౌరవ సభ్యుడు ప్రమాణపూర్వకంగా రాష్ట్ర అత్యున్నత న్యాయ స్థానానికి తెలియచేసిన విషయాన్ని మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. అది ఈ సభా గౌరవానికి భంగం వాటిల్లే విధంగా ప్రవర్తించడమే కాక ఈ సభను మోసం చేసినట్లుగా తమ దృష్టికి తెస్తున్నాను. అంతేకాదు మరొక ముఖ్య విషయాన్ని తమ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు నేను చెప్పేది వినండి. మీరు ప్రివిలేజ్ మోషన్ ఇచ్చారు....

శ్రీ టి. జీవన్‌రెడ్డి:- మరొక విషయం. ఇదే పిటిషన్ ద్వారా

(ఇంటరప్షన్స్)

ఆ సభ్యుడు సభా హక్కులకు భంగం వాటిల్లే విధంగా ప్రవర్తించినప్పుడు ఆ సభ్యుడిమైన చర్యతీసుకునే విధంగా రష్ట్ర శాసనసభ రూల్స్‌లో......

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:– అధ్యక్షా, జీరో అవర్ అయిన తరువాత తీసుకోండి. ఎన్ని ప్రివిలేజ్ మోషన్స్ ఇచ్చినా అభ్యంతరం లేదు. రూల్స్ క్లియర్‌గా ఉన్నాయి. మాట్లాడు కుందాము. జీరో అవర్ అయ్యాక ప్రివిలేజ్ మోషన్ తీసుకోండి. అభ్యంతరం లేదు. జీరో అవర్‌ని హరిస్తున్నారా, ఏమిటి?

మిస్టర్ స్పీకర్:– నేనూ అదే చెబుతున్నాను.

శ్రీ డి. శివరామరాజు (అత్తిలి):– అధ్యక్షా, ఇది సాంప్రదాయామా? వారి భాష, శైలి, సి.ఎం.గారిది కూడా జీరో అవర్‌లో యధేచ్ఛగా మాట్లాడుతాము.

మిస్టర్ స్పీకర్:– అదే మాట చెబుతుంటే మీరు లేచారు. జీరో అవర్‌లో ఎలవ్ చెయ్యను. జీరో అవర్ తరువాత చెప్పవచ్చు.

శ్రీ టి. జీవన్‌రెడ్డి:– తమరు పర్మిషన్ ఇచ్చారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:– అనుమతి కాదు. మీరేం చెబుతారో తెలియదు కదా? ప్రివిలేజ్ మోషన్‌పై జీరో అవర్ తరువాత మాట్లాడవచ్చు.

శ్రీ టి. జీవన్‌రెడ్డి:– జీరో అవర్‌లోనే – తమరికి నోటీసు ఇచ్చాను, తమ దృష్టికి తెస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:– ఒక్క మాట వినండి. జీరో అవర్‌లో వేరే పేరుంది. మీరు మాట్లాడుతున్నారు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:– అధ్యక్షా, వారి పార్టీ తరఫున జీరో అవర్‌లో మాట్లాడు తున్నానన్నారు. అయిపోయింది. పేరు ఇచ్చిన వారు మాట్లాడకుండా, వేరు మాట్లాడు తుంటే – అది వారి క్రమశిక్షణ. పోనివ్వండి. వారి అవకాశం అయిపోయింది.

మిస్టర్ స్పీకర్:– జీవన్‌రెడ్డిగారూ మీకు ఇంక జీరో అవర్ రాదు. మొదటే అన్నాను.

శ్రీ టి. జీవన్‌రెడ్డి:– మాట్లాడాలా కూర్చోవాలా చెప్పండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:– జీరో అవర్ అయితే మాట్లాడండి.

శ్రీ టి. జీవన్‌రెడ్డి:– నేను ప్రివిలేజ్ మోషన్ నోటీసు ఇచ్చాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:– కూర్చోండి.

శ్రీ టి. జీవన్‌రెడ్డి:– నేను ఇప్పుడు సగం మాట్లాడాను. మళ్ళీ మొత్తం చెప్పాలంటే.....

మిస్టర్ స్పీకర్:– నేను జీరో అవర్ తరువాత అని మూడుసార్లు చెప్పాను. మీరు వినడం లేదు. ఏం చెయ్యాలి?

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:– జీరో అవర్ క్రింద ప్రివిలేజ్ మోషన్ ర్యైజ్ చేస్తున్నానన్నారు. వారు ర్యైజ్‌చేసినప్పుడు....

మిస్టర్ స్పీకర్:– నేను ముందే చెప్పాను. నాకు నోటీసు ఇచ్చినప్పుడే చెప్పాను. 'మెన్షన్ ఆఫ్టర్ జీరో అవర్' అన్నాను. అయితే జీరో అవర్ క్రిందనే మాట్లాడండి.

శ్రీ టి. జీవన్‌రెడ్డి:– ప్రశ్నల సమయం తరువాత జీరో అవర్ ఇస్తారు. తమ దృష్టికి తేవడం తప్ప మరొకటి కాదు. ముందు, తరువాత ఏముంది? మీ దృష్టికి తేవడంలో తప్పులేదు. ఈ సభ గౌరవానికి భంగం వాటిల్లే విధంగా మెలిగినటువంటి సభ్యుడి ప్రవర్తన గురించి సభ దృష్టికి తేవడం గురించి నోటీసు ఇచ్చాను. దానిని సభ దృష్టికి తేవడానికి తమరు అనుమతించారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:– జీరో అవర్ అయితేనే ఇస్తాను. లేదా జీరో అవర్ తరువాత ఇస్తాను. ఏదయితే ఏమిటి? జీరో అవర్ క్రింద మాట్లాడండి. ఏమవుతుంది? జీరో అవర్ ఇంకొకరికి రాదు.

శ్రీ టి. జీవన్‌రెడ్డి:– జీరో అవర్ మరొక సభ్యుడికి పోతుంది. మాకు, పాలక పక్షానికి అవకాశం వచ్చేదే తక్కువ.

మిస్టర్ స్పీకర్:– జీరో అవర్ తరువాత మాట్లాడండి అని చెప్పిన తరువాత కూడా మాట్లాడుతానంటే గౌరవం ఎవరికి ఉంది?

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:– ఇదేంటి అధ్యక్షా? **Are you directed by the Member?**

మిస్టర్ స్పీకర్:– జీరో అవర్ తరువాత అని చెప్పాను.

శ్రీ టి. జీవన్‌రెడ్డి:– ఆ విధంగా ఇచ్చిన ఉదాహరణలున్నాయి.

మిస్టర్ స్పీకర్:– జీరో అవర్‌లోనే వారికి ప్రివిలేజ్ మోషన్‌కు ఇచ్చాను. మీరు విచారించడం లేదు. మాట్లాడండి.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:– జీరో అవర్ క్రింద మాట్లాడనివ్వండి.

శ్రీ టి. జీవన్‌రెడ్డి:– తమరికి తెలియంది కాదు. సభా హక్కులను భంగం వచ్చే విధంగా ఒకసారి ప్రవర్తించడమే కాదు, ఇదే గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకులు "ఈ శాసన సభ పట్ల గౌరవం లేదు, శాసనసభ తనను గౌరవించడం లేదు" అని పత్రికలకు వెళ్లిన విషయాన్ని కొందరు సభ్యులు తమ దృష్టికి తెచ్చినప్పుడు అట్టి విషయాన్ని కాన్‌స్టిట్యూషన్‌లో ఆర్టికల్ 194 ప్రకారం ఈ చర్చ జరిగిన విషయాన్ని కానీ, ఈ సభకు సంబంధించిన విషయాన్ని ఏ ఇతర ఫోరమ్స్‌లో ప్రశ్నించే అధికారం లేకపోయినా, దానిని న్యాయస్థానంలో ప్రశ్నించడమే కాకుండా, వెరీ బేసిక్, ఎ.పి. లెజిస్లేటివ్ అసెంబ్లీ రూల్స్ 148, 149, 150, 151 ఏవయితే ఉన్నాయో, వాటినే ప్రశ్నించారు. అసెంబ్లీ రూల్స్ బుక్ తమరికి తెలిసిందే. 1985లో ఆనాడు గల శాసనసభ స్పీకర్, అంతకుముందు కానిస్టిట్యూషన్ ఆర్టికల్ 208 ప్రకారం రూపొందించిన ఈ రూల్స్ బుక్కుకు మళ్లీ మార్పులు, చేర్పులు అవసరం వస్తే చెయ్యడానికి ప్రత్యేకంగా రూల్స్ కమిటీ వేసి, ఆ కమిటీ ప్రతిపాదించిన విధంగా రూల్స్‌ను తగు విధంగా అమెండ్ చెయ్యడమే కాక, ఈనాటి ప్రతిపక్ష నాయకులు, ఆనాడు సి.ఎం.గా, శాసనసభా, నాయకుడిగా ఉండగా ఈ రూల్స్ బుక్‌ను ఉపయోగించారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:– ఒక్క నిముషం. వినండి. రూల్స్ స్ట్రయిక్ ఆఫ్ చేసిన దాని క్రింద నోటీసు ఇచ్చిన దాని మీద ప్రివిలేజ్ ఇచ్చారు. కోర్టు దానిమీద డెసిషన్ తీసుకోవాలి కదా? సబ్జెక్టు చెబితే అయిపోతుంది. మీరు ప్రివిలేజ్ మోషన్ ఇచ్చారు. దాని సబ్జెక్టు చెప్పండి.

శ్రీ టి. జీవన్‌రెడ్డి:– 148, 149, 150, 151 రూల్స్ శాసనసభా హక్కులను కాపాడడానికి, శాసనసభ్యుల గౌరవానికి భంగం వాటిల్లే విధంగా ఏ సభ్యుడైనా కానీ వేరే ఏ ఇతర వ్యక్తి కానీ ప్రవర్తిస్తే, అతనిపై చర్యతీసుకోడానికి గాను ఈ రూల్స్ బుక్ రూపొందించారు. దీని అమలు 19 ఆగస్టు, 1985 నాడు అప్–టు–డేట్ చేసి రూపొందించారు. ఈ నియామళిలోని 148, 149, 150, 151 తొలగించాలని ప్రతిపక్ష నాయకులు న్యాయస్థానంలో ప్రశ్నించారు. దీని ఉద్దేశం ఏమిటి? ఇది రాజ్యాంగ విరుద్ధమని చెప్పడమే కాదు తాను గతంలో ఏ విధంగా సభా హక్కులకు భంగం వాటిల్లే విధంగా ప్రవర్తించడం జరిగిందో, ఇక ముందు కూడా సభ హక్కులకు భంగం కలిగించే విధంగా ఎప్పుడు ప్రవర్తించినా అతనిపై చర్యతీసుకునే విధంగా ఉండరాదనే ఆలోచనతో ఈ విధంగా వారు ప్రశ్నించారు. ఆర్టికల్ 194 చాలా క్లియర్‌గా ఉంది.

Article 194 (2) says :

"No member of the Legislature of a State shall be liable to any proceedings in any Court in respect of anything said

or any vote given by him in the Legislature or any Committee thereof, and no person shall be so liable in respect of the publication by or under the authority of a Houe of such a Legislature of any report, paper, votes or proceedings."

This House is protected by the Constitution. This particular Member, in order to undermine the position of A.P. Legislative Assembly, with disrespect to this House has not only gone to the judiciary but also prayed for striking down of certain rules.

Mr. Speaker:- Please resume your seat. I have to reply.

శ్రీ టి. జీవన్‌రెడ్డి:- ఈ రోజు ఈ శాసనసభ గౌరవానికి భంగం వాటిల్లడమే కాకుండా, యావత్ ఆంధ్ర రాష్ట్ర ప్రజలను అగౌరవపరచినట్లు అర్థం వస్తుంది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రజలు ఎన్నుకున్న ఈ రాష్ట్ర శాసనసభ గౌరవాన్ని కాపాడవలసిన బాధ్యత అందరి సభ్యుల మీద ఉంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అది అయిపోయింది. కూర్చోండి.

శ్రీ టి. జీవన్‌రెడ్డి:- ఇదే గౌరవ సభ్యుడు గతంలో ఇదే జ్యుడిషియరీ ఏదయితే ఉందో, అది అతనిని తప్పుపట్టే విధంగా తీర్పు చెబితే, జ్యుడిషియరీకూడా పక్షపాత ధోరణితో తనప్పైన చెప్పిందని ఆపాదు మోపడం జరిగింది. ఈ రోజున మళ్ళీ అప్పుడు ఏ న్యాయవాదయితే తనకు వ్యతిరేకంగా తాను అవినీతికి పాల్పడినట్లు న్యాయస్థానంలో ప్లీడ్ చేశారో, అదే న్యాయవాది మన శాసనసభ హక్కులకు.....

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- కూర్చోమని చెప్పినా, నేను సమాధానం చెప్పాలన్నా కూడా కూర్చోకపోతే గౌరవం ఎక్కడుంది?

శ్రీ టి. జీవన్‌రెడ్డి:- కూర్చుంటాను. తమ హక్కుల గురించి, సభా గౌరవాన్ని గురించి బాధపడుతున్నాను. ఇందులో వ్యక్తిగతమ్మైన అభిప్రాయం లేదు. సభాపతిగారి గౌరవాన్ని, కాపాడే బాధ్యత మనందరి మీద ఉంది. ఈ రోజు ఈ శాసనసభలో తీసుకున్న నిర్ణయాలను, ఈ శాసనసభలో ప్రిస్క్రయిబ్‌చేసిన డెలిబరేషన్స్‌కు క్వశ్చన్ చేసే అథారిటీ, ఏ వ్యక్తికి కానీ, ఏ ఫోరమ్‌కి కానీ లేదు. ప్రతిపక్ష నాయకులు రామారావుగారు సభా గౌరవాన్ని....

మిస్టర్ స్పీకర్:- కూర్చోండి. కూర్చోమంటే కూర్చోకపోతే మీకు గౌరవం ఏమున్నట్లు?

శ్రీ టి. జీవనరెడ్డి.- ఈ రూల్స్ బుక్‌ని కూడా ప్రత్యేకంగా 149 రూల్‌ని తొలగించాలని గౌరవనీయులు చెప్పారో, తమతో మనవిచేస్తున్నాను. You can call that particular Member to this House and punish him.

మిస్టర్ స్పీకర్.- నేను చెప్పిన తరువాత, మీరు కూర్చోవాలంటే కూర్చోవాలి. గోడమీరుంది నేను చూస్తాను. కూర్చోమన్నప్పుడు కూర్చుని మీరు గౌరవాన్ని కాపాడితే, మరొకరు కూడా కాపాడుతారు.

శ్రీ టి. జీవనరెడ్డి.- నేను కూర్చుంటాను. ఈ సభా హక్కుల తీర్మానంపై నిర్ణయం తీసుకోవాలి. ఆయన ప్రవర్తనను, వ్యాఖ్యానాలను తమ దృష్టికి తెస్తున్నాను. కాబట్టి ఈ అఫిడవిట్‌ను పరిపూర్ణంగా, సంపూర్ణంగా చదివి, సభ్యుడిపై చర్యతీసుకొని ఈ సభా గౌరవాన్ని కాపాడాలి. లేకపోతే ఈ విధంగానే వేరే సభ్యులు కూడా ప్రవర్తించే అవకాశముంది కాబట్టి తమరు సభా గౌరవాన్ని కాపాడడానికి నిర్ణయం తీసుకోవాలి. నాకు అవకాశం ఇచ్చినందుకు, కృతజ్ఞతలతో, సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు.- రూలింగ్ ఇవ్వేమందు....

మిస్టర్ స్పీకర్ - జస్ట్ ఎ మినిట్. వినకుండానే అంటే ఎట్లా? రూలింగ్ ఇవ్వడం లేదు. జీరో అవర్‌కి సమాధానం లేదు. ఎలవ్ చెయ్యను ఇట్ డస్ నాట్ లుక్ నైస్.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ***

మిస్టర్ స్పీకర్:- జీరో అవర్‌లో మీ సమాధానం అవసరం లేదు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ***

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను ఎలవ్ చెయ్యడం లేదు

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- *** వారి ఏ మాత్రం గౌరవం ఉందో ఈ శాసన సభ మీద ఆలోచించాలని మీద్వారా వారికి తెలియచేస్తున్నాను.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- ***

మిస్టర్ స్పీకర్:- దానిపై రూలింగ్ ఇచ్చాను.

***Expunged as ordered by the Chair.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- ***

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ***

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను ఎంత్ చెయ్యను. నీకో ఆర్డర్లో ఎవరికి లేదు

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- ***

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ***

శ్రీ డి కె. సమరసింహారెడ్డి:- ***

మిస్టర్ స్పీకర్:- జీవన్‌రెడ్డిగారు తప్ప. విద్యాధరరావుగారు కానీ మీరు కానీ సమాధానం చెప్పవసరం లేదు. విద్యాధరరావుగారు, మీరో అవర్ తరువాత మీరు కానీ వారిది కానీ అవసరం లేదు because I have to reply for it.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- *** దయచేసి వినండి.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- ***

మిస్టర్ స్పీకర్:- జీరో అవర్‌లో జీవన్‌రెడ్డిగారికి తప్ప, ఎవరికీ పోదు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ***

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- ***

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ***

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:-

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ***

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- ***

***Expunged as ordered by the Chair.

మిస్టర్ స్పీకర్:- జీరో అవర్‌లో జీవన్‌రెడ్డిగారిది తప్ప 20 మంది మాట్లాడినా రికార్డుకు పోదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ***

మిస్టర్ స్పీకర్:- జీరో అవర్ కాకుండా....

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు.- ***

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ***

Sri A. Dharma Rao:- Point of order, Sir.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు ఒక పని చేయండి. జీరో అవర్‌లో జీవన్‌రెడ్డి ప్రివిలేజ్ మీద రెండుసార్లు అడిగాడు. జీరో అవర్‌లో తరువాత ఇస్తానని చెప్పాను. I have to give the reply as per the procedure.

(Interruptions)

ప్రొసీజర్ డీవియేట్ చేయవలసిన అవసరం లేదు. ప్రొసీజర్ ప్రకారం, మంత్రులు క్యాబినేట్ వాళ్లు వస్తారా లేదా చూసి యాక్షన్ తీసుకోవాలి. జీరో అవర్‌లో మెన్షన్ చేసిన తరువాత రెండవ ఛాన్స్ కూడ ఉండదు. Now I am not giving anybody.

Sri A. Dharma Rao:- I have a point of order, Sir.

Mr. Speaker:- No point of order.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- ఇప్పుడు జరిగిందంతా ఏది రికార్డులోనికి పోనీయకండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- లేదు... లేదు. నేను ఏది పోనివ్వడం లేదు. జీరో అవర్ కనుక.

***Expunged as ordered by the Chair.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- నేను మాట్లాడిందంతానా? మీరు ఏది రికార్డులోనికి పోదంటే.... అన్‌పార్లమెంటరీగా ఉంటే పోనీయకండి గాని......

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను ఏమంటున్నానంటే, యాజ్ పర్ ది యాక్టు పోతాను అంటున్నాను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- నేను మాట్లాడిందంతా రికార్డులోనికి పోదనడం ఎంత సమంజసం? మీరు కొత్త కన్‌వెన్షన్ పెట్టకండి. దయచేసి మీకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఐ యామ్ అప్పీలింగ్ టు ది ఛైర్.

మిస్టర్ స్పీకర్:- డిప్యూటీ లీడర్‌కు కూడ ఇస్తే, మిగతా వాళ్ళు కూడ చెప్పుతారు కాబట్టి అది జీరో అవర్ కాకుండా పోతుందని, నేను ఇవ్వడం లేదు.

Sri K. Vidyadhara Rao:- As the leader of the Opposition I say that if they are unparliamentary you can remove them.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను వాళ్ళకు కూడ ఇస్తే, జీరో అవర్ కాకుండా పోతుంది.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మీరు దయచేసి వినండి.... As the Leader of the Opposition let me tell you....

(Interruptions)

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను ఇక్కడ వున్నాను. As per the procedure I will take action.

Sri K. Vidyadhara Rao:- I hvae to clear my party stand. I have to mention my party stand.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు మెన్షన్ చేసింది జీరో అవర్‌లో కాకుండా, ఇంకొక తీరుగా రావచ్చు కదా!

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- నేను లేచి మాట్లాడకూడదంటే, రికార్డులోనికి పోదంటే, తమరు ఒక రూలింగ్ ఇవ్వదలచివస్తే....

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఐ యామ్ నాట్ గోయింగ్......

Sri K. Vidyadhara Rao:- You are creating a new convention.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మొన్న కూడ మీరు అన్నారు – నేను ఎక్స్‌పంజ్ చేస్తున్నాను అంటే పెద్ద ఎమర్జన్సీ అన్నారు. నేను ఎక్స్‌పంజ్ చేయలేదని, – ఆ విధంగా రూలింగ్ ఇచ్చినట్లయితే జీరో అవర్‌లో ఎవరైనా సమాధానాలు చెప్పడానికి ప్రయత్నించవకండి. జీరో వర్ కాకుండా, ఇంకొక నోటీసు రూపంలో రావచ్చు కదా!

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మీరు రూలింగ్ ఇచ్చే ముందు మా అభిప్రాయం వినండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు అభిప్రాయం చెప్పితే వద్దనలేదు. మీరు జీరో అవర్ క్రింద కాకుండా, ఇంకొక రూపంలో రమ్మని చెప్పాను. రూలింగ్ అనలేదు. మీరు అప్పుడు విన లేదు. కాని మీరు జీరో అవర్ అని మెన్షన్ చేశారు. I have to take action as per the procedure. I am not allowing anybody.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇప్పుడు విద్యాధరరావుగారు మాట్లాడ టానికి హక్కులేదని మేము చెప్పడం లేదు. జీరో అవర్ అయిన తరువాత నాకు ముందుగా అనుమతి ఇవ్వండి అని అంటే, ఇప్పుడు ఆయన డెప్యూటీ లీడర్ అని, ఏదో ఇన్‌ఛార్జ లీడర్ అని చెప్పుకొని మాట్లాడుతుంటే . . .

Mr. Speaker:- I am not going to allow anybody.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- ***

Mr. Speaker:- I am not allowing this also. జీరో అవర్‌లో జీవన్ రెడ్డి మెన్షన్ చేసింది తప్పు, ఏదీ రికార్డులోనికి పోదు అని చెప్పుతున్నాను. ఒక్క స్పీకర్‌కే రూల్సు ఉన్నాయి, శాసనసభకు రూల్సు లేవంటే, ఎవరు ఏమీ చేయలేరు. మేము చెప్పిందే వినండి, అని మీరే ఒక రూలింగ్ చేసుకోండి.

(శ్రీ టి. జీవన్‌రెడ్డి లేచి మాట్లాడడానికి ప్రయత్నిస్తుండగా)

విద్యాధరరావుగారు, సమరసింహారెడ్డిగారికి చెప్పితే కూర్చొన్నారు. మీరు ప్రివిలేజీను మూవ్ చేయడం చేతకాక, జీరో అవర్ అని చెప్పి ముంచి, మళ్ళీ నన్నే అంటున్నారు.

***Expunged as ordered by the Chair.

సభా కార్యక్రమము

ప్రస్తావనలు (2) ముఖ్యమంత్రి తూర్పుగోదావరి జిల్లా పర్యటనలో కాపు యువకుల అరెస్టు గురించి

శ్రీ కె. సుబ్బారాయుడు:- అధ్యక్షా, సువిశాలమైన ఈ పవిత్ర భారతావని కొన్ని
వందల సంవత్సరాలు పరాయి పాలనలో ఉన్న రోజుల్లో ఎంతో మంది ఎన్నో రకాలుగా
స్వాతంత్ర్యం కోసం పోరాటాలు జరిపినపుడు, పూజ్య మహాత్మ గాంధీజీగారు ఒక ఉన్నతమైన
సిద్ధాంతాన్ని ఎంచుకొని, మారణాయుధాలతో కాకుండా, మనమందరం కూడ ఒక మాటగా
ఉంటూ, శాంతియుతంగా స్వాతంత్ర్యం సంపాదించుకోవాలని చెప్పిన రీతిలోనే, మరి ఆనాడు
బ్రిటీష్ ప్రభుత్వాన్ని సహితం ఆయన నిరాహారదీక్షలతోనూ, మౌనవ్రతాలతోను, బ్లాక్
బ్యాడ్జెస్‌తోనూ నిరసన తెలియచేస్తే, మహాత్మ గాంధీ అనుసరించిన రీతిలోనే ఈ రోజున
తూర్పుగోదావరి జిల్లాకు గౌరవ ముఖ్యమంత్రివర్యులు పర్యటనకు వెళ్ళినప్పుడు, ఈ
రాష్ట్రంలో ఒక బలమైన కులానికి చెందిన కొంత మంది పెద్దలు ఆయనకు ఒక వినతి
పత్రం సమర్పించుకోవాలన్న సదుద్దేశ్యంతో, ముఖ్యమంత్రిని కలవాలన్న కాంక్షతో ఒక
రోజు ముందుగానే నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. ఆ విషయం ప్రభుత్వపు ఇంటలిజెన్సీ
ద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలియచేయడం జరిగింది. దానితో ఆ ప్రాంతంలో ఆ వర్గానికి
సంబంధించిన యువసోదరులను, వేలాది మంది కార్యకర్తలను ముఖ్యమంత్రిగారు అరెస్టు
చేయించడం జరిగింది. ఎంతో గౌరవంగా ముఖ్యమంత్రిగారు మన ప్రాంతానికి వస్తున్నారు,
మనకు ఉన్న సమస్యలను వారికి తెలియపరిచినట్లయితే వారు ఏదైనా సముచితమైన
న్యాయం చేస్తారని కాపు కులానికి చెందిన యువకులు, పెద్దలు అందరూ ఎంతో చక్కటి
ఉద్దేశ్యంతో మీటింగ్ ప్రాంతానికి చేరుకొంటే.... వారు చేసిందల్లా జేబుల్లో నల్ల
బ్యాడ్జీలు పెట్టుకొని ప్రదర్శించారు. వారి జేబుల్లో మారణాయుధాలు గాని, బాంబులను
గాని, ఫిరంగులను, పిస్తోళ్ళను గాని పెట్టుకోకుండా, కేవలం నల్ల బ్యాడ్జీలలో నిరసన
తెలియచేస్తే, వినతిపత్రాన్ని సమర్పించుకోవడానికి వచ్చిన యువకులపైన పోలీసులు లాఠీ
చార్జీచేసి దౌర్జన్యకాండ చేశారు. ముఖ్యమంత్రిగారి సమక్షంలోనే వేలాది మందిని
పోలీసులు నిర్దాక్షిణ్యంగా బూటు కాళ్ళతోనూ, ఫిరంగి మడాలతోనూ పొడిచి, ఎముకలు
విరగ్గొట్టి, వారి మీద దారుణమైన మారణకాండ చేయడం జరిగిందని ఈ సభ దృష్టికి
తీసుకొని వస్తున్నాను. రాష్ట్రంలో ఏ వ్యక్తికి, ఏ వర్గానికి వాళ్ళకు జరిగే అన్యాయాలను 10.
చెప్పుకోడానికి అధికారం లేదా అని అడుగుతున్నాను. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి ఈ ఉ.
వర్గానికి న్యాయం చేయాలనే చిత్తశుద్ధి వున్నట్లయితే, ఒక రోజు ముందే తెలిసినప్పటికే
అక్కడ సంగీత వెంకటరెడ్డిగారున్నారు, మిర్యాల వెంకట్రావుగారు, గౌరవ మాజీ మంత్రి
ముద్రగడ పద్మనాభంగారున్నారు, అంగర రామారావుగారు, ఎక్స్ ఫారెస్టు మినిస్టరుగారు,
పెద్దలు మంగిన గంగయ్యగారున్నారు, మరి ఈ వర్గాలకు న్యాయం చేయాలన్న సదుద్దేశం
ముఖ్యమంత్రిగారికి వున్నట్లయితే ఒక రోజు ముందే వారిని అరెస్టు చేయడం కాక, ఒక
పద్ధతిలో మాట్లాడి ఒక నిర్ణయం తీసుకోవాలి. ముఖ్యమంత్రిగారు అమలాపురం వచ్చి
నప్పుడు ఈ వర్గాన్ని అణచివేయడానికి దురుద్దేశంతో ఆ విధంగా లాఠీ ఛార్జి చేశారని మీకు
తెలియచేస్తున్నాను. ఆ విధంగా ఆర్డర్సు యిచ్చారని మనవిచేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారి

బందోబస్తుకు వచ్చిన ఒక ఎస్.ఐ.ని కూడా కొట్టారంటే ముందే ఈ ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ వర్గాలవారిని చితక్కొట్టమని, ఒక ఎస్.ఐ. సివిల్ డ్రస్సులో వుంటే వారిని బాదడం, ఒక పత్రికా విలేఖరిని కూడ బాదారంటే ప్రభుత్వం ఆదేశాలు యిచ్చారనడానికి యిది నిదర్శనం.

మిస్టర్ స్పీకర్:– జీరో అవర్‌లో చెప్పేది చెప్పకుండా ఏవో చెబుతారేమిటి?

శ్రీ కె. సుబ్బారాయుడు:– కొత్తపేట సర్పంచి ఈ రోజు వరకూ కనిపించడం లేదు. అసలు బ్రతికి వున్నాడా లేదా? వుంటే ఎక్కడ వున్నాడు? ఈ విధంగా పోలీసులు అమాయక ప్రజల మీద దౌర్జన్యం చేస్తే ప్రభుత్వం ఏ విధంగా యాక్షను తీసుకుంటోంది? ఆ వర్గం వారి మీద పెట్టిన కేసులు ప్రభుత్వం ఉపసంహరించుకుంటుందా లేదా? ఆ వర్గాన్ని హీన స్థితిలో, కించపరచి, అవమానపరచినందుకు సమాధానం చెప్పాల్సిందిగా కోరుతున్నాను. కొత్తపేట సర్పంచి వుంటే ఎక్కడ వున్నాడు. వీటిపై న్యాయ విచారణ జరిపించాల్సిందిగా నేను డిమాండు చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:– అధ్యక్షా, జీరో అవర్‌కు కొన్ని పరిధులున్నాయి. ఈ కదంపుడు ఉపన్యాసాలు చేస్తే ఆ పరిధుల్ని అతిక్రమించినట్లవుతుంది. పర్సస్ డిఫీట్ చేసినట్లవుతుంది. గౌరవ సభ్యులు చేసిన ప్రస్తావన గురించి చెప్పాలంటే, శాసనసభలో నల్లజెండాలు చూపిస్తూ, అరాచకం సృష్టిస్తున్నట్లు అమాయక ప్రజలను అరాచక చర్చలకు పురికొల్పి, తప్పుదారి పట్టించకుండా రాష్ట్రంలో శాంతిభద్రతలకు తోడ్పడమని అర్థిస్తున్నాను.

(తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన గౌరవ సభ్యులు అభ్యంతరం చెప్పారు)

మిస్టర్ స్పీకర్:– ఇది జీరో అవర్ కాదా? చెప్పండి. జీరో అవర్లో యిట్లా మెన్షన్ చేస్తే ఎట్లా? సభ్యులకు ప్రతివారికీ కొన్ని సూత్రాలున్నాయి. వాటిని అవలంభించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:– అధ్యక్షా, శాంతియుతంగా వాళ్ళు తమ అభిప్రాయం చెప్పడానికి వస్తే దౌర్జన్యం చేసి లాఠీచార్జి చేసి యాంటిసిపేటరీ అరెస్టు చేసి, పైగా శాసనసభలో మేము రెచ్చగొట్టామని చెబుతున్నారు. చెప్పే మాట ఒకటి, చేసేది ఒకటి. ముఖ్యమంత్రిగారు ఒకటి, మంత్రిగారు మరొకటి చెబుతున్నారు. మీ ద్వంద్వ వైఖరికి నిరసనగా చేశాం కానీ, మేము అడ్డు చెప్పలేదు. ఒకటి అడుగుతున్నాను. మీరు చేసిన అరెస్టులు, వారిమీద పెట్టిన కేసులు ఉపసంహరించుకుంటారా? మా సభ్యుడు అడిగింది Are you going to withdraw all the cases and release all the people whom you hav illegally arrested?

మిస్టర్ స్పీకర్:- జీరో అవర్‌లో ఆన్సర్ రావాలంటే ఎట్లా వస్తుంది?

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- శాంతియుతంగా ప్రదర్శన చేస్తున్న వాళ్లను అరెస్టు చేయాలన్న దురుద్దేశంతో మీరు ఆ కార్యక్రమానికి వెళ్ళారు. దానిని మీరు ఉపసంహరించుకుని కాపు యువకులను, నాయకులను వెంటనే రిలీజు చేస్తారా లేదా? కొత్తపేట సర్పంచి కనబడటం లేదని పత్రికలలో వచ్చింది. ఈ లా అండ్ ఆర్డర్ సమస్య కొత్తపేట నుంచి రావులపాలెం, అమలాపురంవరకూ పాకింది అమలాపురంలో 'క్యాస్ట్ వార్'గా తయారైంది. ఈ విధంగా రాష్ట్రం అంతా పాకే ప్రమాదం వుంది. మేము జుడీషియల్ ఎంక్వయిరీకి డిమాండు చేస్తున్నాం. అక్కడిలో దానిని ఖండిస్తూ, వారి మీద పెట్టిన కేసులు ఉపసంహరించుకోండి. వారిని విడుదల చేయడం. ఈ అంశంపై వారిపై జుడీషియల్ ఎంక్వయిరీ చేస్తామని హామీ యివ్వండి. లేకపోతే రాష్ట్రం అంతా అంటుకుపోయి భగ్గుమనే ప్రమాదం వుంది. మీరు రెచ్చగొట్టినవాళ్లవుతారు.

Sri A. Dharma Rao:- The law will take its own course. The law will not be violated. The Government will not violate law and allow others to violate the law. I can assure you that. I request you not to instigate people to do illegal things and not to do violent things.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇది జీరో అవర్. అలాగే పోనివ్వండి. ద మేటర్ ఈజ్ ఓవర్.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు (మెట్‌పల్లి):- అధ్యక్షా, మాకు అవకాశం యివ్వండి. మేము ప్రేక్షకుల్లాగానే వుండిపోతే ఎలా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- మేము కూడా మాట్లాడతామని అందరూ అంటే ఎట్లా? మీరు 295 మంది, నేను ఒక్కడిని, సభ్యులకు సూత్రాలుంటాయి. అవి పాటించాలి.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- ప్రధానమైన సమస్యలు వచ్చినపుడు మాకు కూడ అవకాశం ఇవ్వాలి. ప్రధానమైన సమస్యలు వచ్చినపుడు మేము మాట్లాడకపోతే మేము ఊరికే కూర్చున్నామనుకుంటారు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- గవర్నమెంటు యిప్పటికే ఒక స్టేట్‌మెంట్ యివ్వాలి. అది ఇవ్వలేదు. ఇంతకంటే సీరియస్ యిస్యూ ఏమి వుంటుంది శాసన సభకు?

శాసనసభ వ్యవహారాల శాఖామంత్రి (శ్రీ కె. రోశయ్య):- ఈ శాసనసభలో ఎట్లా నడుచుకోవాలో, ఎట్లా మాట్లాడాలో నాకు అర్థంకావడం లేదు. జీరో అవర్లో ఒక్కొక్క పార్టీ తరఫున ఒక్కొక్కరు ఒక అంశాన్ని ప్రస్తావించడానికి రూల్సు అంటూ లేకపోయినా కన్వెన్షన్‌గా పెట్టుకుంటూ వస్తున్నాం.

1.20 మిస్టర్ స్పీకర్:- జీరో అవర్ ఇది. క్రాస్‌టాక్ వేయకండి. మీకు సబ్జెక్టు మీద అవగాహన లేకపోతే ఎట్లా? గందరగోళం ఇదే తీసుకుంటామా?

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- జీరో అవర్ ఏమిటి సార్? జీరో అవర్ గురించి చెప్ప బోతున్నారు. జీరో అవర్ గురించి ఎక్కడా ఏమీ చెప్పబడలేదు. ప్రతిరోజూ నిర్వచనం ఇచ్చే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. మా నోరు కట్టించే ప్రయత్నం చేయడం మంచిది కాదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీనోరు ప్రపంచంలో ఎవరూ కట్టివేయలేరు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- మీరు మైక్ ఇవ్వకపోతే కట్టివేసినట్లే కదా సార్.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- ఒక అంశాన్ని గౌరవనీయులైన సుబ్బారాయుడుగారు రెయిజ్ చేసారు.. ..

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ సిహెచ్ విద్యాసాగరరావు:- హోం మినిస్టరుగారు మాకందరికీ అపీల్ చేశారు సార్.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- జీరో అవర్ పేరుపెట్టి అయిదుమంది ఒక్కసారే లేచి మాట్లాడితే ఇది మంచిపద్ధతి కాదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

Otherwise I wil. cancel the Zero Hour and go to 304.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, జీరో అవర్లో వారేదో ప్రస్తావన చేశారు. మరి, ప్రతి విషయం, ప్రతి అక్షరం పొల్లుపోకుండా పత్రికలలో వస్తోంది. ఇది ఎటువంటి సంప్రదాయం సార్. మీరే నిస్సహాయత ఎక్స్‌ప్రెస్‌చేస్తే ఈ సభను ఎవరు కాపాడతారు?

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు కోఆపరేట్ చేస్తే సాధ్యం అవుతుంది.

శ్రీ కె. రోశయ్య:– మేము పదే పదే మీ దృష్టికి తెస్తున్నాము. సభ్యులు రెయిజ్ చేసిన అంశాన్ని మరల మరల రిపీట్ చేస్తున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:– వారు రిపీట్ చేసినవి రికార్డుకు పోనివ్వనని చెబుతున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య:– విద్యాధరరావుగారు చేసిన ప్రసంగం రికార్డులోకి వెళుతుంది. మీరు క్యాటగరికల్‌గా డైరెక్షన్ ఇవ్వండి. జనరల్గాక్ నేని చెప్పకండి.

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker:- I am not allowing anybody....

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:– ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థను.....

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:– క్లారిఫికేషన్ కావాలి సార్.

మిస్టర్ స్పీకర్:– జీరో అవర్‌లో ఎవరేది మెన్షన్ చేసారో వారిది తప్ప మిగిలిన వారిది ఎవరిదీ పత్రికలలోకి మెన్షన్ వేయవద్దు అని పత్రికలవారికి మెన్షన్ చేస్తున్నాము.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- పత్రికలలో ఎందుకు రాయవద్దు?

మిస్టర్ స్పీకర్:– బి.ఎ.సి.లో నిర్ణయం తీసుకొన్నదాని ప్రకారం ఎవరు ప్రస్తావించుతారో వారిదే వుండాలి. We have taken such a decision in B.A.C. meeting.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- It should go on record, Sir.... మీరు పత్రికలలో....

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:– మీరు నెగ్లెక్ట్ చేస్తే చాలా ప్రమాదం. దీనికి జీరో అవర్ తప్ప వేరే మార్గం ఏముంది చెప్పండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:– మీరు నోటీసు ఇవ్వండి.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:– ప్రభుత్వాన్ని స్టేట్‌మెంట్ ఇవ్వమనండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:– మీరు వేరే మార్గంలో స్టేట్‌మెంట్ ఇచ్చి రావచ్చు. జీరో అవర్‌ను జీరో అవర్‌గా నడపండి. మీకు ఏమన్నా అవసరం ఉంటే వేరే రూపంలో నోటీసు ఇవ్వండి.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఇందులో చాలా డెఫినిషన్ ఉందండీ.

మిస్టర్ స్పీకర్:- జీరో అవర్లో జీవన్‌రెడ్డి మాట్లాడడానికి ఛాన్స్ ఇచ్చాను. 5 మంది మాట్లాడితే ఎట్లా?

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- రెచ్చగొడుతున్నారు సార్. రెచ్చగొడితే వాళ్ళు వేస్తారు ఇది చాలా ప్రమాదానికి దారితీస్తుంది. ఇందులో చాలా డెఫినిషన్ ఉంది. గవర్నమెంట్ స్టేట్‌మెంట్ ఇవ్వాలి. ఇవ్వమనండి.

(ఇంటరప్షన్స్)

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- My only request to the Chair, but not to the Government....

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:- ప్రజాస్వామ్య పద్ధతులలో నిరసన తెలియచేసే అధికారం ప్రజలందరికీ ఉంది. నిరసన తెలియచేయడానికి కొన్ని పద్ధతులు వున్నాయి. వాటిని ప్రజాస్వామ్యంలో పొందుపరిచారు. ఆ సంప్రదాయాలు, పద్ధతులు మనకు వున్నాయి. ఈ సభను చూస్తున్నాను. మిగతా ప్రతిపక్షాలు మెన్షన్ చేసే విధానానికి, మెయిన్ ప్రతిపక్షం మెన్షన్ చేసే విధానానికి చాలా తేడా వుంది. ఇటువంటి విధానం మంచిది కాదు. ఈ పక్షం వారు ముందు ముందు కూడా అసలు సంప్రదాయాలను తీసివేసి కొత్తపద్ధతులు తెచ్చే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. శాసనసభ సంప్రదాయం పోయే పరిస్థితి వుంటే ఏమిటి సార్.

(తెలుగుదేశం పార్టీ వైపునుండి తీవ్ర అభ్యంతరం)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- రాష్ట్రాన్ని తగలబెడుతున్నారు. రాజ్యాంగాన్ని తగులబెడుతున్నారు మీరు.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇది శాసనసభ్యులు పాటించవలసిన పద్ధతి కాదు. ఇది జీరో అవర్‌కు రాదు. ఐ హ్యావ్ ఆల్‌రెడీ సెడ్.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మీరు ప్రొటెక్ట్ చేయాలి సార్. మైక్ తీసివేస్తున్నారు. యు హ్యావ్ పెరమిటెడ్ మీ సార్.....

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- జీరో అవర్లో గానీ, మరే సందర్భంలో గానీ, ఇప్పుడు మనం నడుపుకొనే ఈ సమావేశాలకు ప్రతిక్షణం వేల రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నాము. విన్న తరువాత, 10, 15 నిముషాల అంశం రికార్డులోకి వచ్చిన తరువాత రికార్డులోకి పోవద్దు అంటే చాలా నష్టం. రికార్డులో ఉండనివ్వండి. బయటకు పోకుండా చర్యలు తీసుకుంటున్నాము. నా ఉద్దేశ్యంలో రికార్డులో వుంటే అన్యాయం కాదు. పత్రికలలో చాలా స్క్రూటినీ చేసి రాస్తున్నారు. పత్రికల మీద ఆంక్షలు పెట్టడం మంచిది కాదు. దీని గురించి ప్రజలలో ఇప్పటికే ఆంక్షలు వున్నాయి. కాబట్టి నేను మనవిచేసేది ఏమిటంటే, అతి తక్కువ విషయాన్ని, అన్‌పార్లమెంటరీ వర్డ్స్ ఉపయోగించితే తప్ప రికార్డు నుండి తొలగించవద్దు అని మనవిచేస్తున్నాను. గౌరవనీయులు ధర్మారావుగారు అన్నారు. ప్రతిపక్ష పార్టీలు ఇన్‌స్టిగేట్ చేయవద్దు అంటున్నారు. కాంగ్రెస్ పార్టీ వాళ్ళమీద లాఠీచార్జి అని పడితే కనీసం.... It is a very important thing. It is relevant to the functioning of our session. ముఖ్యంగా కాంగ్రెస్ పార్టీలోనే సమైక్యత లేదు.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:- ప్రతిపక్ష పార్టీలను జనరలైజ్ చేసి అనలేదు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- కలిసికట్టుగా వుంటుంది అనుకొన్నా పరస్పరం లాఠీచార్జి చేసుకొంటుంది. దానివలన ఆ పార్టీలోనే ట్రబుల్ వస్తుంది. చివరిసారి కూడా ఈ కాంగ్రెస్ పార్టీ విధానం వుందనే అభిప్రాయం ప్రజలలో కలుగుతుంది. మేమేమీ చేయడం లేదు. మీరే చేసుకొంటున్నారు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఆయన ప్రత్యేకంగా మాపార్టీ పేరు ఎత్తారు. ఈ విధంగా చేయడం సమంజసం కాదు. మీరు మైక్ అడిగితే ఇవ్వరు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అది ఎవరి పొరబాటండీ. నాగేశ్వరరావుగారు మాట్లాడవలసి ఉంటే, మధ్యలో మీరు మాట్లాడుతున్నారు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, నేను నాగేశ్వరరావుగారిని రిక్వెస్టు చేస్తున్నాను కూర్చోమని. ఇప్పుడు హోం మంత్రిగారు చెప్పేది ఈనాడు రాష్ట్రంలో ప్రశాంతంగా ఉన్న వాతావరణాన్ని రెచ్చగొట్టే విధంగా ఉంది. అంతే తప్ప, ఇది శాంతియుత విధానం కాదు. వారు తెలుగుదేశం ప్రతిపక్షం రెచ్చగొట్టింది అంటున్నారు. ఈనాడు అక్కడ జరిగింది ఏమిటి? వారు అహింసా విధానంలో మీ ప్రభుత్వం దృష్టికి, ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువద్దామని శాంతియుతంగా వస్తుంటే లాఠీ ఛార్జీ చేసింది మీరు, అరెస్టు చేసింది మీరు. శాంతిభద్రతలని ఒక్క మాటతో ముగించవద్దు. ఎవరైతే అహింసా విధానంలో రిప్రజెంటేషన్స్ ఇవ్వడానికి వచ్చారో, వారి మీద పెట్టిన కేసులను ఎత్తివేయండి. వాళ్ళను ఒదిలి పెట్టండి. దౌర్జన్యం చేసినంతమాత్రాన ప్రజలు అమాయకులు కాదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:– మీకు జీరో అవర్ లేదు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:– కొత్తపేట, రావులపాలెం, నుంచి అమలాపురం వరకు పాకింది. ఇది ఇంకా తూర్పుగోదావరి, పశ్చిమగోదావరి, కృష్ణా జిల్లాలకు పాకే అవకాశం ఉంది.

(అంతరాయం)

రెచ్చగొట్టే విధానంలో మీరు ముందుకు వెళుతున్నారు. ఇది చాలా ప్రమాకరమైన పరిస్థితి. ఇప్పటికైనా గ్రహించి వెంటనే వారిమీద పెట్టిన కేసులను ఎత్తివేస్తారా? వారందరినీ విడుదల చేస్తారా అని హోంమంత్రిగారిని రిక్వెస్టు చేస్తున్నాను అంతే కాని ప్రతిపక్షాలు రెచ్చ గొట్టాయని అంటారేమిటి? ప్రభుత్వం అసమర్థత. మీ ఇంటెలిజెన్సు ఏమైంది? అని అడుగు తున్నాను. ఇంటెలిజెన్సు రిపోర్టు తీసుకుని, ఈ సమస్యను మీరు పరిష్కారం చేయలేక పోయారా అని అడుగుతున్నాను. దీనిని పరిష్కారం చేయకుండా వారిని అరెస్టు చేశారు. యువకులను జీపులో దౌర్జన్యంగా వేసి, ట్రాక్టర్సు పెట్టి లాగించారు. ఇది ఎక్కడి విధానం?

మిస్టర్ స్పీకర్:– మీరు మైకు ఇవ్వకపోతే ఇవ్వలేదంటారు, మైకు ఇస్తే, విడిచేది లేదు. మీకు మైకు ఇవ్వాలా వద్దా?

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:– అధ్యక్షా, 'శాంతి భద్రతలు' అని ఒక్క మాటతో ముగించకుండా, అరెస్టు అయిన వారిని విడుదల చేయమనండి.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:– (ప్రతిపక్ష సభ్యులవైపు చూస్తూ) రోశయ్యగారు అడిగినదానిలో నూరు శాతం సత్యం ఉన్నా, మీరు వినలేదు. నిబంధనలు అందరూ పాటించాలి. పాటించ లేకపోతే ఏమీ చెయ్యలేరు.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:– అధ్యక్షా, విద్యాధరరావుగారు చాలా విషయాలు చెప్పారు. ఇది సమయమూ కాదు, సందర్భమూ కాదు. నోటీసు లేదు, దీనిమీద సరియైన సమాధానం చెప్పడానికి. కాని ఒక్కటి మాత్రం మనవిచేస్తాను, ప్రభుత్వానికి శాంతిభద్రతలు బాగుండాలనే ఉంటుంది. వాటిని కాపాడలనే ఏ ప్రభుత్వమైనా అనుకొంటుంది. యాక్షన్ తీసుకోవలసిన అవసరం లేకుండా ఉంటే మరీ సంతోషం. తప్పనిసరి పరిస్థితులలోనే యాక్షన్ తీసుకోవడం జరుగుతుంది. శాంతిభద్రతలను చెడగొట్టాలని ఏ ప్రభుత్వానికీ ఉండదు, ఈ ప్రభుత్వానికి అసలే లేదు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:– అధ్యక్షా, రోం నగరం తగలబడుతుంటే నీరో చక్రవర్తి ఫిడేల్ వాయించారట. ఈ ప్రజాస్వామ్యంలో స్వాగతాలూ చెబుతారు, ఒక్కొక్కసారి నిరసన కూడా తెలియచేస్తారు....

(అంతరాయము)

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:– అధ్యక్షా, ఇక్కడున్నవారిలో బి.ఎ.సి.లో ఎవర్నైతే సభ్యులుగా ఉన్నారో, ఆ సభ్యులందరికీ తెలుసు. మనం కన్వెన్షన్స్ ప్రకారం, అక్కడ కమిటీలో డిస్కస్ చేసినదాని ప్రకారం, ఒక్కొక్క పార్టీనుండి ఒక్కొక్కరిని జీరో అవర్‌లో మెన్షన్ చేయమన్నాము. ఒకరు మెన్షన్ చేసినదానిన ఇంకొకరు మళ్లీ ఆ ఇష్యూ లోపలకు వెళ్లరాదని కూడా బి.ఎ.సి.లో అనుకున్నాము. గౌరవ ప్రతిపక్ష ఉపనాయకులతోనూ, ఇతర పార్టీల నాయకులతోనూ నేను సవినయంగా మనవిచేసేది ఏమంటే, బి.ఎ.సి.లో మనం తీసుకున్న నిర్ణయాలను మనం గౌరవిద్దాం. గౌరవ సభ్యులు సుబ్బారాయుడుగారు ఒక అంశాన్ని లేవనెత్తారు. లేవనెత్తిన అంశం మీద గౌరవ హోంమంత్రిగారు మేము నోట్ చేసుకున్నామని అన్నారు. వారు నోట్ చేశారు. అంతటితో ఆపివెయ్యండి. ప్రతి అంశం మీద ఒక్కక్క పార్టీనాయకుడు లేచి మాట్లాడడం మొదలుపెడితే, చాలా ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితి వస్తుంది. దయచేసి నేను తమరితో మనవిచేసేది ఒక్కటే. దయచేసి తమరు ఒక రూలింగు ఇవ్వండి. ఏ సభ్యులు ఏ అంశాన్ని ప్రస్తావిస్తారో, ఆ సభ్యుడు ప్రస్తావించేది, సంబంధిత శాఖమంత్రి చెప్పేది తప్ప మరి ఏమీ రికార్డులలోకి పోదు అని తమరు రూలింగు ఇవ్వండి. ఇది చాలా అవసరం. మళ్లీ ఆ అంశాన్ని వేరే సభ్యుడు ప్రస్తావించకుండా చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:– అధ్యక్షా, వారికి మైకు ఇస్తే, నా నోటికి తాళం వేయాలని చూస్తున్నారు కాని నాకు ఏమీ కాదు.....

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:– బి.ఎ.సి.లో నేను ఏమి చెప్పాను? మీరు, వారు చెప్పినా, చెప్పకున్నా.....

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:– బి.ఎ.సి.లో అందరికీ చెప్పాలి కదా?

మిస్టర్ స్పీకర్:– మెంబర్లు అందరూ కోఆపరేట్ చేస్తేనే కాని తరువాత వారికి అవకాశం రాదు అనే విషయం ఆలోచించండి. ఫస్టు పార్టీ ఎవరు మాట్లాడినా కోఆపరేట్

చేయకుండా ఉంటే, వేరే ఎవరికీ అవకాశం రాదు. రెండో విషయం, జీరో అవర్‌లో ఎవరైనా మాట్లాడితే 10 నిమిషాలు, 12 నిమిషాలు, 15 నిమిషాలుకు జీరో అవర్ పూర్తి చేసుకోవాలని ఎప్పుడైతే నిర్ణయం తీసుకుంటామో, జీరో అవర్‌లో ఒక్కరి కంటే ఎక్కువ మాట్లాడే అవకాశం లేదు.

(అంతరాయం)

ఇది బాగోలేదు. మీరు జీరో అవర్‌లో మెన్షన్ చేస్తే మీకు 304 క్రింద ఇవ్వవచ్చు.

(అంతరాయం)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:– అధ్యక్షా, ప్రజాస్వామ్యంలో స్వాగతాలూ చెబుతారు, నిరసనలు కూడా తెలియచేస్తారు. అనేక పద్ధతులలో, కొన్ని సందర్భాలలో దండలు వేస్తారు, కొన్ని సందర్భాలలో కోడి గ్రుడ్లు వేస్తారు, టమాటోలూ వేస్తారు. ఇవాళ కోనసీమ గురించి చెప్పారు. నేను వేరే జీరో అవర్‌లోకి వెళుతున్నాను. ప్రజాస్వామ్య యుతంగా అందరూ దండలే వేయాలి, అందరూ నిరసన తెలియచేయకూడదనే ఒక కోరిక ఉంది ఈ పాలక పక్షానికి. అది సరియైనది కాదు. ఎట్లా నిరసన తెలియజేయడం కోసం నెల్లిమర్ల జూట్ మిల్ కార్మికులు ఈవాళ ఇక్కడకు వస్తున్నారు. దాదాపు 2 వేల మందికి అన్నవరం స్టేషన్‌లో....

(అంతరాయం)

(శ్రీ కె. సుబ్బారాయుడు, శ్రీ చిక్కాల రామచంద్రరావు, శ్రీ పి. కనకసుందరరావు, శ్రీ పి. చలపతిరావు, తమ సీట్లనుంచి లేచి పోడియం వద్ద బైఠాయించారు)

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:– (ప్రతిపక్ష సభ్యుల వైపుచూస్తూ) మీరు మాట్లాడుతున్నది రాఘవరెడ్డిగారికి చెప్పండి. నాగేశ్వరరావుగారూ, మీరు కాని, వారు కాని, ఇది పనికి రాదని చెప్పడానికి ఎవరూ ముందుకురారా?

(అంతరాయం)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:– నేను చాలా గట్టిగా చెప్పాను సార్. ప్రజాస్వామ్యంలో స్వాగతం పలకడానికి ఎంత అవకాశం ఉందో, నిరసన తెలియజేయడానికి కూడా అంతే అవకాశం ఉంది. అది ఎవరికీ కాదనే హక్కు లేదు. Whether they are in power or somebody may come to power.

మిస్టర్ స్పీకర్:– నేను హౌస్ ఆర్డర్‌లోకి వచ్చేవరకు ఏదీ వినను. మీరు హౌస్‌ను ఆర్డర్‌లోకి తేవడానికి కోఆపరేట్ చేస్తే సరే. లేకపోతే, నేను యాక్షన్ తీసుకోవడానికి ప్రొసీడ్‌చేయాలి. ఎన్నిమార్లు చెప్పను? ఫ్లోర్ లీడర్లు కూడా కోఆపరేట్ చేయాలి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:– మీరు ఏమి చెయ్యమంటే అది చేస్తాను. నన్ను ఏమి చెయ్యమంటారో చెప్పండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:– మీరు జీరో అవర్ మాట్లాడే ముందు మీరు వారిని రిక్వెస్టు చేయాలి.

Sri P. Nageswara Rao:– If they are my party, I will definitely tell them.

మిస్టర్ స్పీకర్:– మీరు అప్పీల్ చేయవచ్చును. వారిని వారి స్థానాలలో ఉండమని చెప్పండి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:– మేము ప్రధాన ప్రతిపక్షం వారికి అప్పీల్ చేస్తాము. విద్యాధరరావుగారికి, చంద్రబాబుగారికి చెబుతాము. ఎవరి పార్టీ లీడర్లు వారి సభ్యులకు చెబుతారు. ఇతరులకు సలహా ఇస్తారు. ఈ పద్ధతి కంటే, అక్కడ ఉండి, కావలసింది చెప్పుకోవచ్చు.

మిస్టర్ స్పీకర్:– ఇది బాగోలేదు. I am not allowing anything unless the Members go to their seats. నేను సీట్లలో ఉండమంటే, వారు సీట్లలోకి పోవాలి కదా?

Sri P. Nageswara Rao:– Now, I request Mr. Vidyadhara Rao to appeal to their members.

మిస్టర్ స్పీకర్:– రాఘవరెడ్డిగారు ఏమి అన్నారంటే, నాగేశ్వరరావుగారూ, మీరు వేరే సబ్జక్టుకు పోకండి అని అన్నారు అది చెప్పాను. చెప్పినా కూడా మీరు పోతుంటే ఎట్లా?

(అంతరాయం)

(ప్రతిపక్ష సభ్యులవైపు చూస్తూ) వాళ్ళైతే జీరో అవర్‌లో నలుగురు మాట్లాడవచ్చు. మరి మీరైతే ఎట్లా మాట్లాడతారు జీరో అవర్‌లో?

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:– అధ్యక్షా, జీరో అవర్‌ను అవకాశంగా తీసుకుని ఏదో అల్లరి చేయాలని ఉద్దేశ్యం కాదు మాది. ఇది రాష్ట్రంలో శాంతిభద్రతలకు సంబంధించిన విషయం. మీరు అనవసరంగా సెంటిమెంట్లు రెచ్చగొట్టవద్దని అప్పీల్ చేస్తున్నాను. అది వారు అప్పీల్ చేస్తే, దానిని మీరు పట్టించుకోకుండా మీరు ప్రతిపక్షాలు రెచ్చగొడుతున్నారు అని చెబితే, ఈ హౌస్‌లో ఉన్న వాతావరణాన్ని రెచ్చగొడుతున్నారు మీరు.

(అంతరాయం)

1.40 I am also appealing to the Members Sir and request the Home Minister to come out sportively in the interest of the State to control law and order in the State.

Mr. Speaker:- Let them go to their seats.

Sri K. Vidyadhara Rao:- We are only appealing to the Government once again దయచేసి వీరిని సరయిన సమాధానం ఇవ్వమనండి. సుబ్బారాయుడు కోరిన సమాధానం ఇవ్వమనండి.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:– నాకు ఏమీ వినబడడం లేదు.

Sri K. Vidyadhara Rao:- We are only appealing to the Government once again.

(పోడియంలో కూర్చున్న తెలుగుదేశం పార్టీ గౌరవ సభ్యులు నలుగురు తమస్థానాలకు వెళ్ళారు)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:– వారు అరాచకానికి, దౌర్జన్యానికి రాలేదు. రాష్ట్ర ముఖ్య మంత్రిని కలిసి వాగ్దానం.....

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:– ఇండివిడ్యుయల్ పర్టికులర్స్ మెంబర్స్ మెన్షన్ చేసింది నా వద్ద లేవు. అక్రమంగా కేసులు ఉన్నట్లయితే అన్యాయం జరగకుండా ప్రభుత్వం చూస్తుంది. ఎవరికీ అన్యాయం జరగకూడదనే.....

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:– ఇటు వీరంతా లేచారు. జవాబు వచ్చింది.

శ్రీ ఏ. ధర్మారావు:- వివరాలు తెప్పించుకొని మేము చూడాలికదా. ఏ ఇండివిడ్యువల్ విషయంలో ఏమి జరిగిందనేది వివరాలు తెప్పించుకొని చూడాలి. అది లేకుండా బోల్డ్‌గా వారు స్టేట్‌మెంట్ చేశారు. దానిని కన్సిడర్ చేయడమో లేదా కాదనడమో. నేను కాదనడం లేదు. వివరాలు చూడనిదే కన్సిడర్ చేయలేను అని అంటున్నాను.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- వారు ఏమి సమాధానంలో చెప్పారో వినండి.

Sr A. Dharma Rao:- I have got broad outlines but not about individual cases and individual affairs.

(అంతరాయం)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- వారు ఎప్పుడు తెప్పించుకుంటే అప్పుడు చెప్పమనండి. అమలాపురంగానీ, రావులపాలెంగానీ, కొత్తపేటవిగానీ తెప్పించి చెబితే మంచిది. ఆ విషయం వదిలెయ్యండి.

శ్రీ ఏ ధర్మారావు:- వివరాలు తెప్పించుకొని ఇండివిడ్యుయల్ కేసులలో అన్యాయం జరిగితే తప్పకుండా సెట్‌రైట్ చేస్తాము.

(అంతరాయం)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- సాయంత్రంలోపల చెబుతారా? చెప్పగలిగితే చెప్పమనండి. అది వాళ్ళకు వదిలేసాము.

మిస్టర్ స్పీకర్:- జీరో అవర్‌లో సాయంత్రం చెప్పాలి, గంటలోపల చెప్పాలి అంటే ఎలా?

(అంతరాయం)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ప్రభుత్వానికి రక్తదాహం తీరినట్లు కనిపించడం లేదు...

(అంతరాయం)

నెల్లిమర్లలో ఐదుగుర్ని పొట్టనపెట్టుకున్నారు. రక్తదాహం తీరలేదు. ఇప్పుడు నిరసన....

(అంతరాయం)

(తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన కొందరు గౌరవ సభ్యులు తమస్థానాలవద్ద నిలబడ్డారు)

మిస్టర్ స్పీకర్:- మిగతావారికి జీరో అవర్ రావాలనే ఇంతసేపూ ఓపికపట్టారు. 'వారిని' రిక్వెస్టు చేయండి. వారిని కూర్చోమనండి. తరువాత మీరు మాట్లాడండి.

(అంతరాయం)

ఏదయినా వారిదగ్గర రిపోర్టు లేదు.

(అంతరాయం)

ఈరోజు కాకపోతే రేపు ఇస్తారు.

శ్రీ పి. వాగేశ్వరరావు:- అనేక ట్రేడ్ యూనియన్స్ తమ నిరసన తెలపడానికి హైదరాబాద్‌కి వస్తున్నారు. ప్రతీ రోజూ ఇదే జరుగుతోంది. దురదృష్టవశాత్తు.....

(అంతరాయం)

ప్రధాన ప్రతిపక్షపార్టీకి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాము. ప్రభుత్వానికి అప్పీల్ చేస్తున్నాను. రేపయినా స్టేట్‌మెంట్ ఇస్తే మేము సంతోషిస్తాము. మతపరంగా మనదేశంలో నష్టాలు జరుగుతూవున్నాయి. కులపరంగా ఆంధ్రదేశంలో నష్టాలు జరుగుతున్నాయి. దురదృష్ట వశాత్తు ఇది ఎన్నికల సంవత్సరం. లా అండ్ ఆర్డర్ మెయిన్‌టైన్ చేయాలని ప్రభుత్వానికి రిక్వెస్టు చేస్తున్నాను. రేపయినా స్టేట్‌మెంట్ ఇస్తే మంచిదని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ప్రధాన ప్రతిపక్షంవారు సహృదయంతో మాకు జీరో అవర్‌కి అవకాశం ఇవ్వాలని తమద్వారా కోరుతున్నాను. మీరు అనుమతిస్తే నా జీరో అవర్ మొదలుపెడ్తాను.

(Repeated interruptions)

రేపయినా స్టేట్‌మెంట్ ఇవ్వమనండి.

Mr. Speaker:- Now, I have the name after very much patience. It does not look nice.

(తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన గౌరవ శాసనసభ్యులు శ్రీ కె. సుబ్బారాయుడు, పి. చలపతిరావు, డాక్టర్ పి. కనకసుందరరావు, శ్రీ చిక్కాల రామచంద్రరావు పోడియంవద్ద కూర్చున్నారు).

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- నేను మళ్ళీ ప్రధాన ప్రతిపక్ష పార్టీకి అప్పీల్ చేస్తున్నాను. పోడియంవద్దకు వెళ్ళకండి.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- సభ్యుల సంగతి అందరూ గమనిస్తున్నారు. నేను ఈ విధంగా ఉంటే అడ్జర్న్‌చేస్తాను. మళ్ళీ చెబుతున్నాను. 10 నిమిషాలకొరకు సభను వాయిదా వేస్తున్నాను.

(The House then adjourned at 10.47 a.m.)

(సభ తిరిగి మధ్యాహ్నం 12.04 గం.లకు సమావేశమైనది)

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములోవున్నారు)

సభా కార్యక్రమము

ప్రస్తావనలు : (2) ముఖ్యమంత్రి తూర్పుగోదావరి జిల్లా పర్యటనలో కాపు యువకుల అరెస్టు గురించి

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, హౌస్ ఆర్డర్‌లో లేదు, నేను మీ ద్వారా ప్రధాన ప్రతిపక్షానికి రిక్వెస్టు చేస్తున్నాను పోడియం వద్ద బైటాయించిన సభ్యులను వెనుకకు పిలిపించమని, అదే విధంగా హోంమంత్రిగారు కానీ యింకా ఎవరైనా ట్రెజరీ బెంచీల నుంచి కానీ, ఏమి జరిగిన దానిపై ఫ్యాక్ట్స్ సభ దృష్టికి రేపు అయినా తీసుకువస్తే సమస్య పరిష్కారమౌతుంది. We can go ahead with the business. I request you through you the Hon. Home Minister and also the main Opposition to see that the Members resume their seats.

(Interruptions)

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:- నేను మనవిచేసేది ఏమంటే హౌస్ డిజ్ ఆర్డర్‌లో పెట్టడం బాగుండదు, మొదట ఆర్డర్‌లోకి వస్తే ఏదైనా మాట్లాడుకోవచ్చు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- గంటకు పైగా హౌస్ వాయిదాపడిందిఅంతకు ముందు అరగంట పైన చర్చ సమయం వృదాకావడం అన్నది ఒక సమస్య. రెండవది, గౌరవ సభ్యులు పోడియం వద్ద కూర్చొన్నారు, ప్రభుత్వం దీనిపై రేపు కానీ, సాయంత్రం కానీ, ఎల్లుండో ఫలానా సమయం అని చెపితే సమస్య పరిష్కారమౌతుంది, వారు కూడా అక్కడనుండి

చేవడం మంచిది అని నేను ప్రధాన ప్రతిపక్షాన్ని కోరుతున్నాను వారిని లెమ్మనండి. ప్రభుత్వాన్ని కోరేది ఏమంటే ఏదో ఒక మాట చెప్పమని. చెపితే తప్పు ఏమీ లేదు. ఆ విధంగా సమస్యను పరిష్కారం చేయవచ్చు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ సిహెచ్. వి. హరిరామజోగయ్య:– అధ్యక్షా, నాకు పర్మిషన్ ఇచ్చారు, మైక్ ఇచ్చారు....

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:– అధ్యక్షా, వివరాలు తెప్పించుకొని స్టేట్‌మెంట్ ఇవ్వ మనండి. నేను ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను దీనిని ఇంకా కాంట్రవర్సీలో పెట్టకుండా, హరిరామజోగయ్య మెన్షన్స్ మినిస్టర్ ఏమిచెపుతారు, హోం మంత్రి చెప్పాలి, లేకపోతే ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పాలి, లేక లెజిస్లేటివ్ ఎఫైర్స్ మంత్రిగారు దీనిని కాంట్రవర్సీలోకి తీసుకొని వెళ్లడం మంచిది కాదు, ఈ రోజు కాకపోతే రేపు తీసుకువచ్చి వివరాలు ఇవ్వమనండి. నేను అడిగేది ఒకటి పెట్టిన కేసులు ఎత్తివేయండి అందరిని విడుదల చేయండి, జుడిషియల్ ఎంక్వయిరీ వేయండి, హోంమంత్రిగారిని చెప్పనండి. I leave it to the will of the Government. If they want to continue the controversy, I have no objection.

శ్రీ కె. రోశయ్య:– కాంట్రవర్సీ కావాలని, బహుశా ఎవరూ కోరుకోరు ప్రభుత్వం అసలు కోరుకోదు, ఒక ఇస్యూ రైజ్ అయినది ఎవరు మొదలుపెట్టారు, వారు అనేకసార్లు మాట్లాడతారు, జీరో అవర్ అన్న స్కోప్ ఎన్‌లార్జ్ అయిపోయింది. ఎంతో మంది మాట్లాడారు, శ్రీ హరిరామజోగయ్యగారు మాట్లాడితే వారికి ఎందుకు అభ్యంతరం, హోం మంత్రిగారే జవాబు చెప్పాలా అది పాయింటు కాదు, మీరు అంతా మాట్లాడడానికి అవకాశం ఉన్నప్పుడు, హరిరామజోగయ్యకి గౌరవనీయుడైన సభ్యుడిగా సంపూర్ణమైన హక్కు ఉంటుంది. తరువాత వివాదం చేయబోకండి అంటే, వివాదం చేసిపెట్టి వివాదం చేయవద్దు అంటారేమిటి? దీనిని సృష్టించింది మీరు. మీరు జనాలకు తెలుసు. మీ మొసలి కన్నీళ్లందరికీ తెలుసు. మీ మొసలి కన్నీళ్లు తెలియని వాళ్లెవరూ లేరు. చూస్తారా?

(అంతరాయం)

అధ్యక్షా, నేను అనేకసార్లు చెప్పాను. చేతులు విసరడం అదీ చేయవద్దని. ఆ పద్ధతి మంచిది కాదని. దానిని మానుకోండని. ఊరికే చేతులు విసరకండి. జాగ్రత్త, మీకన్నా పొడవు చేతులు మాకూ వున్నాయి. మాట్లాడితే ఎవరిని బెదిరిస్తారు. సభలో మేమూ సభ్యులమే. మాట్లాడితే ఈ చేతులు.. చేయి, చేయి నెప్పిపుట్టినప్పుడల్లా విసరకండి. ఈ పద్ధతేమిటి? చేతులు దించితే మంచిది.

(అంతరాయం)

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- గౌరవనీయ సభ్యులకు హెల్త్ ప్రాబ్లం-ఫోలియో వారికి వుంది. మా చెవులను కాస్త పరీక్షించాల్సి వస్తుంది. మా చెవులు బ్రద్దలయి పోతున్నాయి. ఇప్పుడు చాలా సమయం అయిపోయింది. మేము చూస్తున్నది ఈ చర్చలో వారు పోడియం దగ్గరకు, అక్కడినుంచి వారు వెళ్ళాలంటే మీ డైరెక్షన్ ఇస్తే బాగుంటుంది. ఎక్కడ లాఠీ చార్జ్ అయినా, ప్రధానమైన వ్యక్తులను అరెస్టుచేసినా వాటిని గూర్చి శాసనసభలో పెట్టి చర్చించే సాంప్రదాయం శాసనసభకు వుంది. అయితే శాసన సభలో ప్రస్తావించకముందే ప్రభుత్వపరంగా ఒక స్టేట్‌మెంట్ యిస్తే చాలా బాగుంటుంది. ఇందులో కులప్రాతిపదిక ఏమీలేదు. శాంతి భద్రతలను క్షీణింపచేసే వారిని రక్షించవలసిన అవసరం లేదు. తోటి సభ్యులు కూడా కులం అని కాదు, లాఠీ చార్జి జరిగిందనీ, కొంత మంది నాయకులను అరెస్టుచేశారనీ, వారిని విడుదల చేయాలనీ చెపుతున్నారు. దీనిని మీరు కౌంటర్ డ్రా చేయడానికీ, ఈ చర్చల్లో కుల ప్రాతిపదిక మీద శాసనసభ వేదికను తమ తమ పార్టీలకోసం వినియోగించుకోవడం కోసం కాదని తమద్వారా కోరుతున్నాను. హరిరామ జోగయ్యను ఈ విషయంలో మాట్లాడించకండి. ముఖ్యమంత్రి జవాబు యివ్వాలి. శాంతి భద్రతలకు లోపం వాటిల్లినప్పుడు లాఠీ చార్జ్ చేయవలసి వస్తే చేస్తారు. పొరపాటు లేదు. అయితే జరిగిన విషయం ఏమిటంటే అరెస్టయిన వ్యక్తులను విడుదల ఎప్పుడు చేస్తున్నారన్న విషయాన్ని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి చెపితే ఈ సమస్య సమసిపోతుంది. స్పీకర్‌గా మీకు అధికారాలువున్నాయి. కనుక మీరు ఒక డైరెక్షన్ యివ్వాలని కోరు తున్నాను. ఈ సమస్యను గంటల తరబడి కొనసాగించడం సమంజసం కాదు. మీరు స్పెసిఫిక్‌గా ఒక డైరెక్షన్ యివ్వాలి.

శ్రీ సిహెచ్.వి. హరిరామజోగయ్య:- అధ్యక్షా, ఇది జీరో అవర్‌లో జరుగుతున్న డిస్కషన్. మామూలుగా అయితే నేను మాట్లాడవలసిన అవసరం లేదు. అయితే ఇది కుల ప్రాతిపదికమీద జరిగిన విషయంపై జరిగే చర్చని శ్రీ విద్యాసాగరరావు అన్నారు. టి.డి.పి.కి చెందిన సభ్యులు కేవలం ఒక కులానికి సంబంధించిన వ్యక్తులు మాత్రమే దీనిని లేవదీయడం, వారు పోడియంలో కూర్చుని సానుభూతిని తెలియచేయడం. తరువాత....

(అంతరాయం)

నేనూ అదే కులస్థుడను. ఈ పార్టీలో వుండి ఈ విషయాలపై నేనూ నా సానుభూతిని తెలియ పరచక పోవడం సమంజసం కాదన్న ఉద్దేశ్యంతో మాట్లాడుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఆయన సానుభూతిని తెలుపుతూ వుంటే మీరు కూర్చోవాలి.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ సిహెచ్.వి. హరిరామజోగయ్య:- మీ సంగతి చెపుతాను కూర్చో. అదే సానుభూతి నేను చెప్పకపోతే బాగుండదని.....

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:– ఇది మంచిది కాదు. మీ మీ సీట్లలో కూర్చుని వుండి అక్కడ మాట్లాడండి. ఇక్కడ పోడియంలో వుండి మాట్లాడకూడదు. రూల్స్ నేర్చుకోండి. నేను ఏమి మాట్లాడినా రికార్డులోనికి పోదు. సభ్యునిగా మినిమం కర్టసీ కూడా తెలియదు. సీనియర్ సభ్యుడైవుండి చలపతిరావుగారూ మీరు యిలా చేయడం బాగాలేదు. మీ మీ సీట్లలోకి మీరు వెళ్ళండి. కండబలం పనికిరాదు.

శ్రీ సిహెచ్.వి. హరరామజోగయ్య:– ఈ కాపులపైన సానుభూతి మీ పార్టీలో యిన్నాళ్ళకు ఎలా కలిగిందో నాకు ఆశ్చర్యంగా వుంది. మీకన్నా ఎక్కువ సానుభూతే మాకూ వుంది. మీరు కూర్చోండి. దురదృష్టవశాత్తూ ముఖ్యమంత్రిగారు వున్నటువంటి ఆ సభలో సెక్యూరిటీ పాయింట్ ఆఫ్ వ్యూలో జరిగిన చిన్న సంఘటనలో లాఠీచార్జ్ చేయవలసి రావడం, కాంగ్రెస్ పార్టీలో వున్నటువంటి కాపు కులస్థులందరికీ కూడా చాలా బాధ కలిగించింది.

(అంతరాయం)

ఏమిటిదంతా....

(Repeated interruptions)

రావులపాలెంలో జరిగిన సంఘటనకు సంబంధించిన కేసును విత్‌డ్రా చేయమని అడుగు తున్నాను. రంగా అసాసినేషన్‌లో 1600 కేసులు పెడితే విత్ డ్రా చేస్తే, ఈ నాయకులే ఎందుకు విత్ డ్రా చేసారని అడిగారు. ఈనాడు వీరికి వారిపై సానుభూతి కలిగింది. 7 సంవత్సరాల పరిపాలనలో మీరు ఏమి చేశారు? మరి ఈ రోజు కాపులను బిసిలో చేర్చాలని అంటున్న వీరు ఆనాడు టి.డి.పి. ప్రభుత్వంనాడు కాపులను, బి.సి.లో చేర్చాలని ఆలోచించిందా? మరి యిప్పుడు రావులపాలెంలో జరిగిన దానికి బి.సి.లలో కాపులను చేర్చాలన్నదానికీ, టి.డి.పి.లయొక్క పాలసీ ఏమిటని మీ ద్వారా నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను. వారు కాపులను బి.సి.లలో చేర్చడానికి సుముఖంగా వున్నారా? ఈ పార్టీ వారివన్నీ (టి.డి.పి.ది) ప్రగల్భాలనే, దీనిని వీరు పూర్తిగా రాజకీయం చేస్తున్నారు తప్ప మరోటి కాదనే నేను చెపుతున్నాను. ఈ సందర్భంగా నేను ముఖ్యమంత్రిగారిని అక్కడ జరిగిన సంఘటనను పరిశీలించి, ముఖ్యమంత్రిగారు స్పందించి మన వాళ్ళందరి తరఫునా చెప్ప వలసిందిగా మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య:– ఈ సమస్య ఏమిటి? అందరూ అర్థంచేసుకుని మాట్లాడాలి. మీరు మాట్లాడినవన్నీ విని ఆయన కూడా మాట్లాడాలని, తన సానుభూతిని చెపితే, చెప్పొద్దంటారేమిటి? ఇలా చేయడం సబబు కాదు. మాట్లాడే హక్కు ఆయనకు కూడా సంపూర్ణంగా వుంది. ఆయన సానుభూతి చెపుతున్నాను అంటే వద్దని, మీరే సానుభూతి చెప్పాలన్న కొత్త రిజర్వేషను ఏమిటిది? మాకూ తెలుసు. సానుభూతి చెప్పడం. మేమూ సానుభూతి చెపుతాం. ఆయనకు కూడా హక్కువుంది.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:– అందరూ ఏమిటిది అంటున్నారు. కానీ ఎవరూ దీనిని సార్ట్వేయరు. మీరే విధంగా వుంటే ఎలా? మీ మీ సీట్లలో మీరు కూర్చోండి. మీ సీట్లలోవుండి లేచి నిలబడి అడగవచ్చు. కానీ పోడియంలో నుంచోని మాట్లాడకూడదు. అన్నీ తెలిసి మీరిలా చేస్తే ఏంచేయాలి చెప్పండి. లెజిస్లేచర్ మినిస్టరుగారు లేచి వారు సానుభూతిచెబితే వద్దు అనేది లేదు కదా? ఇవ్వండి మైకు ఇవ్వండి, గుర్తుంచుకోండి 5సార్లు ఇచ్చాను. 12 మ

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:– అధ్యక్షా, ఇందాక విజ్ఞప్తి చేసాను. కాంట్రవర్సీ వద్దు అని చెప్పినాను. ఇందాక జీరో అవర్లో అర్థగంటసేపు చర్చించినప్పుడు శ్రీ హరిరామజోగయ్య శాసనసభలో వున్నారు. శ్రీ కన్నా లక్ష్మీనారయణగారు ఏదో చెప్పబోయినారు. చేతులు వదిలించుకొన్నారు. విదిలించుకున్నారు. మాట చెప్పలేదు. ఇప్పుడు కొత్తగా ల్పైసెన్సు వచ్చిందా. కాపుల మీద కేసులు పెడితే మీ అభ్యంతరము దానికి దీనికి చూడండి. కాపులపట్ల వారికి అభిమానం ఉంది. గౌరవం వుంది అనేది ప్రజలు గమనిస్తున్నారు. కాపులు పేరు చెప్పుకొని మేము హెచ్చరించగా హరిరామజోగయ్యగారికి మంత్రి పదవి వచ్చింది. లేకపోతే పదవి ఎక్కడిది?

మిస్టర్ స్పీకర్:– మళ్లీ హెచ్చరిస్తున్నట్లే కదా?

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:– అధ్యక్షా, మొన్న జరిగిన రాజ్యసభ ఎన్నికల్లో మీరు కాపులకు ఒక్క టిక్కెట్టు ఇచ్చారా? ఇప్పుడు పి.సి.సి. అధ్యక్ష పదవి ఇస్తామని అన్నారు. మళ్లీ బి.సి.కి ఇస్తామని వివాదంలోకి దిగారు. అసలు చిత్తశుద్ధి ఉందా అనేది అడుగుతున్నాను. కుల, మత, రాజకీయాలను రెచ్చకొట్టే విధానం మీ పార్టీది, మీ సంస్కృతి. మేము ఆనాడు ఈనాడు నేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:– ఇప్పుడు మళ్లీ కూడా మీరు అడగాలి కదా?

శ్రీ కె. రోశయ్య:– అధ్యక్షా, ఈ ఇష్యూ పోయి పి.సి.సి. వారి అర్హత గురించి విద్యాధరరావు చెబితే ఎట్లా? తెలుగుదేశం పార్టీలో అధ్యక్షులు ఎవరో మీరు నిర్ణయించుకోండి. కానీ రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులు వారు ఎవరు ఉండాలి ఎవరు వద్దు అని మీ సలహా అక్కరలేదు. మాకు తెలుసు ఎవర్ని ఉంచుకోవాలి.....

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు :– మారణాయుధాలతో ఆస్తుల నష్టం ధ్వంసం చేయుమనలేదు. శాసనసభ్యుల ఆస్తుల నష్టాలు కలిగించాలని కాదు. కేవలం నిరసన తెలియచేయడానికి,

ముఖ్యమంత్రికి విజ్ఞప్తి చేయడానికి వచ్చారు. వంగవీటి రంగా చనిపోయినప్పుడు జరిగిన సంఘటనలకు దీనికి ఏమీ సంబంధంలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మైక్ ఇవ్వండని హడావుడి చేస్తారు. మైక్ ఇస్తే విడిచి పెట్టరు. శ్రీ నాగేశ్వరరావుగారికి మైక్ ఇద్దామన్నా వినరాకుండా ఉంది. ఎవరికి వినరాదు. ఎవరికి వినవస్తుంది. అందుకే వారు సానుభూతి తెలిపితే మీది ఏమి పోతుంది ఒక్కసారే మీరు తిట్ల వచ్చా, వాళ్ళు అనకూడదా? అందరిదీ రికార్డులోకి పోయిన ఎవరు మాట్లాడిన తరువాత నేను డెసిషన్ తీసుకొంటాను. శ్రీమతి రత్నకుమారికి కూడా సానుభూతి ఉంది. శ్రీమతి రత్నకుమారికి లేని హక్కు మీకు ఎట్లా ఉందని నేను అడుగుతున్నాను. శ్రీమతి రత్న కుమారి మాట్లాడవద్దా ఇంకా ఎవరూ మాట్లాడవద్దు అంటారు.

శ్రీ సిహెచ్. వి. హరిరామజోగయ్య:- అధ్యక్షా, పి.సి.సి. పదవి కాపులకు ఇవ్వ గలుగుతారు, బి.సి.లకు ఇవ్వగలుగుతారు, హరిజనులకు ఇవ్వగలుగుతారు. తెలుగు దేశం అధ్యక్షా పదవి శ్రీ ఎన్.టి. రామారావుకు తప్పితే ఇంకో కులస్తునకు ఇచ్చే అవకాశం ఉందా అని నేను అడుగుతున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, ఒక మాట చెబుతాను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు.- అధ్యక్షా, పరస్పరం ఆరోపణలు చేసే దాంట్లో కూడా కొంచెము అవగాహన చేసుకొని మాట్లాడితే బాగుంటుంది. శ్రీ ఎన్.టి. రామారావుగారిని మారుస్తారా అని అడుగుతున్నారు. మేము సగర్వంగా రాష్ట్రంలో ప్రాంతీయ పార్టీ పెట్టుకొని శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు మా నాయకుడని మేము ముందుకు వచ్చాము. అంతే కానీ సంవత్సరానికి ఒక ముఖ్యమంత్రిని మార్చుకొంటూ 6 నెలలకు ఒక పి.సి.సి. అధ్యక్షుడిని మార్చుకొంటూ మేము రాలేదు. కుల మత రాజకీయాలను రెచ్చగొట్టి మేము రాజకీయాలలోకి రాలేదు. కుల మత రాజకీయాలకు అతీతంగా వ్యవహరిస్తాము. నేను కోరేది వివాదాలలోకి తీసుకువెళ్ళకండి. దయచేసి వాళ్ళు కేవలం నిరసన తెలియచేయడానికి నిరసన పత్రం They wanted to attract the attention. They want to give a representation. It was a silent protest. ముఖ్యమంత్రిగారికి వినతి పత్రం ఇస్తూంటే వాళ్ళమీద లాఠీచార్జి చేసి ఆఖరికి ముఖ్యమంత్రిగారి సమక్షంలో కూడా కాళ్ళు చేతులు విరగొట్టారు. ఇది ఎక్కడ సమంజసం అని నేను అడుగుతున్నాను. దీనిని ఆస్థి నష్టం చేసిన రంగా కేసుతో పోల్చడం అసలు రాజకీయ అవగాహన ఉందా అని నేను అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, నేను ఒకటే మాట్లాడతాను. నేను ఒకటి మాట్లాడితే అవైపునుంచి రియాక్షన్ వస్తుంది. అలాగే వారు మాట్లాడితే మాకు ఇవతలనుంచి రియాక్షన్ వస్తుంది. ఏ సబ్జెక్టు అయితే జీరో అవర్‌లో మెన్షన్ చేసినారో అంతవరకు పరిమితం కాకుండా కొంచెము ఎక్స్‌పాన్షండు అయినది. ఆ పార్టీలో అందరి పరిస్థితి మాకు నాయకుడు శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు 7 సంవత్సరాలు ఆయనే ఇంకా ఎవరిని రానియం. అది మంచి పద్ధతే నక్కకు నాగలోకానికి తేడా ఏమిటి. కాంగ్రెస్ పార్టీకి, తెలుగుదేశం పార్టీకి ఒక్కపోలికా! శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు పార్టీ అధ్యక్షుడు, ఆయన పెద్ద అల్లుడు తెలుగుయువత అధ్యక్షుడు, భార్యామణి మహిళా సంఘానికి అధ్యక్షురాలు, చిన్న అల్లుడు జనరల్ సెక్రటరీ, మీరు మాట్లాడడం ఏమిటి?

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker:- Yes, Nageswara Rao Garu......

శ్రీ కె. రోశయ్య:- మీ పార్టీలో ఇంకొకరికి అవకాశం ఉందా? అఖిల భారత కాంగ్రెస్ మాది, ఈ రాష్ట్రంలో ఇవాళ బి.సి. నాయకుడు కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు, నక్కకి నాగలోకానికి తేడా ఉంది. ఇదేనా మాట్లాడేది.

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, శ్రీ రోశయ్యగారు లెజిస్లేటివ్ ఎఫైర్స్ మంత్రిగా ఆయన ఉపన్యాసంలో ఎక్స్‌పంజ్ అయింది. ఆయనకు ఎంత గౌరవం ఉందో చూడండి, రికార్డులోంచి తొలగించారు. అది ఆయన స్థాయి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను ఎవ్వరికి ఇవ్వడంలేదు. మీరు కూర్చోండి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, దురదృష్టవశాత్తు ప్రస్తుతం ఈ సంఘటనలు ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభలో దిగజారిన చర్చ గతంలో ఎప్పుడూ జరగలేదు. It is a very unfortunate thing.

Mr. Speaker:- Yes, Is it not an unfortunate thing? You have to decide that.

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, నేను మాట్లాడింది రికార్డునుండి తొలగించారా?

మిస్టర్ స్పీకర్:– ఏది తొలగించాలో అది తొలగిస్తాను.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:– ఎవరి సింపతీ అంటున్నారు. ఉన్నట్లు ఎట్లా చెబుతారు, 2.30 గంటలు కూర్చొన్నాము సింపతీ మాకులేదా? ఇస్యూ జరిగింది అండీ ఇస్యూ మీద మాట్లాడకుండా ఏదో బి.సి. కమీషన్లు, తెల్లవారేటప్పటికి వచ్చి ఓట్లు వేస్తున్నట్లు భ్రమిస్తే ఎట్లాగండీ, పొరపాటు. I am also again requesting through you Sir. Even now Sir.... ఎవర్నైనా కానీయండి రేపు సాయంత్రంలోపల ఎక్కడ ఏమి జరిగింది. వారు ఏమైనా స్టేటుమెంటు ఇవ్వమనండి. Let us limit to that. Why should not we go beyond that. ఇప్పుడేమో రిజర్వేషనులు రావండి. వారు ఏమీ కమీషన్లు వేసిన రేపు వచ్చి రిజర్వేషన్లు ఇచ్చే వాళ్ళు ఎవరు లేరు. రేపు ఓట్లు వేయడం లేదు. మనం ఏమీ తొందరపడనవసరంలేదు. There is ample time. People are studying. They are studying your side, our side and that side.... నాళ్లను ఏదో ఫూల్చు అంటే మనం ఎట్లాగండీ? ఇక్కడ ఏదో యుద్ధం చేసినట్లు ఫాల్సు ప్రెస్టేజీ గురించి పోనక్కలేదు. I request through you the Hon'ble Treasury Benches Sir, let them out with a statement to difuse this standing.

Mr. Speaker:– Now, close the subject.

శ్రీమతి పి. రత్నకుమారి (విజయవాడ ఈస్ట్):– అధ్యక్షా, దురదృష్టకరం జరిగిన సంఘటన మీద మేము అందరం కూడా విచారాన్ని వ్యక్తం చేస్తున్నాము. కాని ఇది అనుకో కుండా జరిగిన సంఘటనకు మరొక దురదృష్టం ఏమిటంటే శాసనసభలో కులాల ప్రసక్తి తేసుకొచ్చి రాజకీయంగా లబ్ధిపొందాలనే చెప్పి అక్కడ కూర్చొన్న ప్రతిపక్షనాయకులు ప్రయత్నం చేస్తూ ఉంటే కులాల మీద మాట్లాడే పరిస్థితి వస్తుందని చెప్పి నేను ఏరోజు అనుకోలేదు. అంతా నాభర్త పేరు తలిచారా?

(ఇంటరప్షన్స్)

నన్ను మాట్లాడనీయరా అధ్యక్షా? నిన్న జరిగిన సంఘటన దురదృష్టకరం. సోదరులు మాట్లాడుతూ వారికే కాపుకులం మీద అభిమానం ఉన్నట్లు ఇందాకటినుంచి మాట్లాడు తున్నారు. ఇందాకా ఆ సోదరుడు మాట్లాడుతూ గాంధేయవాదంలో నల్ల జెండాలు చూపిస్తూ నిరసన తెలియచేసినప్పుడు లాఠీచార్జి చేసారని అన్నారు. ఇదే శాసనసభలో కాపు కులానికి చెందిన ఒక సోదరుడు శాసనసభ్యుడిగా ఉండి తన ప్రాణాన్ని రక్షించమని గతంలో అడగడం జరిగింది. ఆయన అదే గాంధేయవాదంలో 5 రోజులు నిరాహారదీక్షలో ఉన్న నా భర్తను అక్కడ కూర్చున్న ప్రతిపక్ష నాయకులందరు కుట్ర పన్ని ఆనాడు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా, కాంగ్రెస్ శాసనసభ్యుడిగా అండగా నిలిచినందుకు నడిరోడ్డు

మీద కర్కశంగా నరికి హత్యచేసిన ఘనత వారికే దక్కింది. హత్య జరిగిన తరువాత 1600 కేసులు కాపు సోదరులమీద పెట్టారు. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత దానిని దృష్టిలో ఉంచుకొని కాపు సోదరులందరిమీద ఉన్న ఆ కేసులను విత్ డ్రా చేయమని అంటే ఇదే శాసనసభలో రౌడీలను, గూండాలను కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఎంకరేజీ చేస్తున్నది కేసులు ఎత్తివేసి అని అన్న ఘనత కూడా వారికే దక్కింది అధ్యక్షా. ఈవేళ నోరు చింపుకొని అరిచే ఆ కాపు సోదరులు, అక్కడ కూర్చొని నిరసన తెలియపరచే కాపు సోదరులు ఈవేళ కాపులని గుర్తు వచ్చిందా? ఆ రోజు కాపు సోదరుడిని మర్డరు చేస్తే మా కాపు సోదరుడిని మర్డరు చేసారని గుర్తుకు రాలేదా? ఈవేళ గుర్తు వచ్చిందా కాపులమని.

(ఇంటరప్షన్స్)

కాపులం అయినా మేము చెబుతున్నాము. నిన్న జరిగిన సంఘటన దురదృష్టకరం అని చెబుతున్నాము. ఆ రోజున కనుక ఈ సోదరులు రిజైన్‌చేసి మా కాపులకు అన్యాయం జరిగిందని ఇవతలికి వస్తే వారి చిత్తశుద్ధి తెలిసేది. ఈ అడబడుమకు తాడు తెగిన రోజున వారు కాపులని గుర్తు రాలేదా? ఈ రోజునే గుర్తు వచ్చిందా? వాళ్ళు కాపు సోదరులని. జరిగిన సంఘటన దురదృష్టకరమైనది.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరంతా కూర్చోండి.

శ్రీమతి వి. రత్నకుమారి:- ముఖ్యమంత్రిగారు దయచేసి ఈ సంఘటనమీద తగు రీతిని స్పందించి వెంటనే తగురీతిన న్యాయం చేకూర్చవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

కాపు సంఘం అని ఈవేళ మీకు గుర్తు వచ్చిందా? రఘునాథ్‌ను చంపినప్పుడు మీరు ఏమయ్యారు? ఆ రోజున మీరు కాపులు కాదా? ఈవేళ మీకు గుర్తుకు వచ్చారా కాపులని. ఆ రోజున నిర్బయంచేసి మీ నాయకుడిని అడగలేకపోయారా? ఈవేళ గుర్తు వచ్చిందా? సిగ్గు ఈవేళ మేము కాపులం అని చెప్పుకొనడానికి. కాపులు మీరే కాదయ్యా, మేము కూడా కాపులమే. మేమూ ఆ కులానికి సంబంధించిన వారమే. అనవసరంగా దీనిని రాజకీయం చేసి లబ్ధిపొందాలని ప్రయత్నం చేయకండి. జరిగిన సంఘటన మీద అందరికీ సానుభూతి ఉంది.

(ఇంటరప్షన్స్)

మీరేనా కాపులు, మేము కాపులం కాదా?

(ఇంటరప్షన్స్)

అవునో కాదో నీవు చెప్పవలసిన అవసరం ఏమీ లేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు దానిమీద తగు రీతిన.....

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ పి. చలపతిరావు:– నీవు చౌదరివి. నీకు కాపుల గురించి అడిగే హక్కు లేదు. నీలాంటి కాపులు మాకు అక్కరలేదు. నీవు ఎవరు చెప్పడానికి. నీవు కాపు కాదు. నీకు మాట్లాడటానికి అర్హత లేదు. నీ రక్తం కాపు రక్తం కాదు. నీవు ఎవరికి పుట్టావు? నీకు మాట్లాడే అర్హత ఎక్కడ ఉంది? నీవు కాపు దానివి కాదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్.– కూర్చోండి.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ పి. చలపతిరావు:– నీవు కాపుదానివి కాదు, కూర్చో.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి – అధ్యక్షా, ...

మిస్టర్ స్పీకర్:– చలపతిరావుగారూ – చీఫ్‌మినిస్టరుగారు మాట్లాడతారు కూర్చోండి.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి.– అధ్యక్షా, ముందు పోడియం నుంచి వారి సీట్లకు పోతే నేను ఏదైనా మాట్లాడాలని అనుకొంటున్నాను. పోడియం దగ్గర కూర్చొని ఏమైనా చేయమని అంటే నేను తయారుగా లేను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:– అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారి అప్పీలును ఎవరు సమర్థిస్తారు? శ్రీ హరరామజోగయ్యగారితో మీరు మాట్లాడించారా? అప్పుడు తెలియదా హౌసు ఆర్డరులో లేదని. నేను అప్పీలు చేసాను. ఈ హౌసును రెచ్చగొట్టవద్దు, దీనిని కాంట్రవర్షియల్‌లోకి తీసుకొని వెళ్లవద్దు, హోం శాఖ మంత్రిగారిని స్టేట్‌మెంట్ ఇమ్మనండి లేకపోతే ముఖ్యమంత్రిగారు ఉన్నారు, వారి స్టేట్‌మెంట్ ఇమ్మనండి లేకపోతే లెజిస్లేటివ్ ఎఫెయిర్స్ మినిస్టరుగారు ఉన్నారు – దీనిని ముగింపు చేయండని నేను అడిగితే

మీరు ఇష్టం వచ్చినట్లు మాట్లాడారా? పెద్దల్లుడు, చిన్నల్లుడు అని చెప్పుకొని వచ్చారు. గురుగింజకు దాని క్రింద ఉన్నటువంటి నలుపు తెలీయదట. ఈవేళ చంద్రబాబునాయుడు పేరు ఎత్తారు, ఆయనకు అవకాశం ఇవ్వండి, ఆయన మాట్లాడతారు. శ్రీ రోశయ్యగారు చెప్పారు.పెద్దల్లుడు, చిన్నల్లుడు అని. ఆ భాగోతం గురించి ఆ చిన్నల్లుడిని మీరు అవకాశం ఇవ్వండి, మీకు తగిన సమాధానం చెబుతాడు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:– అధ్యక్షా....

శ్రీమతి నన్నపనేని రాజకుమారి:– అధ్యక్షా, మాట్లాడడానికి మాకు కూడా అవకాశం ఇవ్వాలి.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:– అధ్యక్షా, మాకు మైక్ ఇవ్వండి, మా ఒపీనియన్ చెబుతాము.

శ్రీ కె. రోశయ్య:– అధ్యక్షా, ఒక మాట. ఇంతకుముందు శ్రీ విద్యాధరరావుగారికి చెప్పాను. మీరు ఒక మాట అంటే ఇటు రియాక్షను వస్తుంది, నేను ఒక మాట అంటే అటు రియాక్షను వస్తుందని చెప్పాను. నేను మనవిచేసేది ఏమిటంటే – మీరు ఈ వివాదాలు సర్దుబాటు చేద్దామని అంటూనే దానికి కావలసిన వాతావరణం కూడా కలిగించాలి.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:– రెచ్చగొట్టింది ఎవరు? దయచేసి రికార్డ్సు చూడండి.

శ్రీ కె. రోశయ్య:– నేనూ ఆ మాటే చెబుతున్నాను. ఎవరు రెచ్చగొట్టారు అనే మాట మొన్నటినుంచి చూస్తున్నాను. ఈ సమస్య పరిష్కారానికి ముఖ్యమంత్రిగారు స్వయంగా చూడడానికి అంగీకరించారు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:– గవర్నరు ప్రసంగంమీద చేసిన నిరసనను పత్రికలద్వారా రాష్ట్రమంతా చూసారు. దానిని గురించి ఇప్పుడు ప్రస్తావన ఎందుకు?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి:– అధ్యక్షా, రత్నకుమారి గురించి మాట్లాడిన మాటలు ఉండడానికి వీలులేదు. They must apologize. అవి అసెంబ్లీలో మాట్లాడవలసిన మాటలేనా? They must withdraw. గౌరవం లేకుండా మాట్లాడితే ఎలాగ?

(ఇంటరప్షన్స్)

(కొంతమంది కాంగ్రెస్ (ఐ) సభ్యులు పోడియం దగ్గరకువచ్చి కూర్చున్నారు)

మిస్టర్ స్పీకర్:– సభను 10 నిముషములు వాయిదా వేస్తున్నాను.

(సభ తిరిగి మధ్యాహ్నం 2.16 గంటలకు సమావేశమైంది)

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

సభా కార్యక్రమము

ప్రస్తావనలు : (2) ముఖ్యమంత్రి తూర్పుగోదావరి జిల్లా పర్యటనలో కాపు యువకుల అరెస్టు గురించి

మిస్టర్ స్పీకర్:– పోడియమ్ దగ్గర కూర్చున్న వారిని వారి సీట్లలోకి పోయి కూర్చోమని మాత్రము నా విజ్ఞప్తి కాదు. I advise you to first resume your seats.

శ్రీమతి వి. రత్నకుమారి:– శాసనసభలో నాకు జరిగిన అవమానానికి....

Mr. Speaker:- No discussions, please.

(తెలుగు దేశం సభ్యులు, కాంగ్రెస్ (ఐ) సభ్యులు లేచి వెళ్ళి వారి సీట్లలో కూర్చున్నారు)

శ్రీ పి. చలపతిరావు:– అధ్యక్షా, రత్నకుమారి మీద అన్న మాటలు నేను విత్‌డ్రా చేసుకుంటున్నాను.

(నో, నో అని కాంగ్రెస్ (ఐ) పార్టీ సభ్యులు కొందరు అరిచారు)

Sri K. Rosaiah:- He has expressed his regrets.

శ్రీ పి. చలపతిరావు:– విచారం వ్యక్తం చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. లక్ష్మీనారాయణ:– అధ్యక్షా, గౌరవ శాసనసభ్యురాలు రత్నకుమారిగారు మాట్లాడేటప్పుడు చలపతిరావుగారు పర్సనల్‌గా వెళ్ళి అనరాని మాటలు రత్నకుమారిగారిని అన్నందుకు నేను వారిని అని ఉంటే విత్‌డ్రా చేసుకుంటున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:– అన్నందుకు.....

శ్రీ కె. లక్ష్మీనారాయణ:– అన్నందుకు విత్‌డ్రా చేసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:– విచారం.....

శ్రీ కె. లక్ష్మీనారాయణ:- రత్నకుమారిగారిని పర్సనల్‌గా పెళ్ళి చేసిపించుకు నాకు బాధ కలిగి నేను అన్న మాటలు విత్‌డ్రా చేసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- విత్‌డ్రా కాదు విచారం......

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ కె. లక్ష్మీనారాయణ:- ఇక్కడ ఒక తేడా వుంది. ఇప్పుడు గౌరవసభ్యులు చలపతిరావుగారు సభ జరిగేటప్పుడు చెప్పారు. నేను హౌస్ అడ్జర్న్ అయిన తరువాత మాట్లాడిన మాటలు ఇవి. హౌస్ జరిగేటప్పుడు చెప్పినవి కాదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఆయన అనలేదు.....

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- అక్కడొకటి, ఇక్కడొకటి మాట్లాడితే బాగుండదు. అక్కడ 1-20 మాట్లాడింది ఇక్కడ నేను ఇంప్లిమెంట్ చేయగలుగుతాను. నేను ఎవరికీ ఏమీ చెప్పలేను. మ.

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీనారాయణ:- అధ్యక్షా, గౌరవ శాసనసభ్యురాలిని గురించి అనరాని మాటలు అన్నందువల్ల నాకు బాధకలిగి నేను మాట్లాడిన మాటలవల్ల ఎవరికైనా బాధకలిగి వుంటే నేను విచారం వ్యక్తంచేస్తున్నాను.

సభాసమక్షములో పెట్టిన పత్రము
సభా కార్యక్రమ సలహా సమితి నిర్ణయాలు

Mr. Speaker:- The paper is deemed to have placed on the Table of the House.

REPORT ON THE DECISIONS OF THE BUSINESS ADVISORY COMMITTEE TAKEN AT ITS MEETING HELD ON 25th FEBRUARY, 1994

The following decisions were taken by the Business Advisory Committee as its meeting held on 25th February, 1994 in regard to be Business to the transacted in the Assembly.

1.3.1994 (Tuesday)		Fifth day of General discussion on Budget for 1994-95.
2.3.1994 (Wednesday)		Sixth and last day of General discussion on Budget for 1994-95.
3.3.1994 (Thursday)	1.	Reply by the Minister for Finance and Legislative Affairs to the General discussion on Budget.

3.3.1994 (Thursday)		2.	XXXI	- Agriculture
			XXXII	- Animal Husbandry and Dairy Development.
			XXXIII	- Fisheries
			XXXIV	- Forests
			XXXV	- Cooperation
			XLVIII	- Civil Supplies Administration
4.3.1994 (Friday)		1.	XXXI	- Agriculture
			XXXII	- Animal Husbandry and Dairy Development
			XXXIII	- Fisheries
			XXXIV	- Forests
			XXXV	- Cooperation
			XLVIII	- Civil Supplies Administration
	EVENING SITTING	2.		SHORT DISCUSSION ON DROUGHT CONDITIONS IN THE STATE
5.3.1994 (Saturday)			XXXVII	- Irrigation
			XXXVIII	- Minor Irrigation
			XXXIX	- Power Development
			XLV	- Science, Technology and Environment
6.3.1994 (Sunday)				- HOLIDAY
7.3.1994 (Monday)			XXXVII	- Irrigation
			XXXVIII	- Minor Irrigation
			XXXIX	- Power Development
			XLV	- Science, Technology and Environment
8.3.1994 (Tuesday)			XXIII	- Labour and Employment
			XL	- Village and Small Industries
			XLI	- Industries
			XLII	- Mines and Minerals
9.3.1994 (Wednesday)			III	- Administration of Justice
			X	- Treasury, Accounts and other Fiscal Services
			XII	- Police Administration
			XIII	- Jails Administration
			XIV	- Stationery and Printing Department
			XVI	- Fire Services
			XVII	- Pensions
			L	- Loans to Government Servants and other Miscellaneous Loans.

10.3.1994 (Thursday)		- HOLIDAY (*Mahasivarathri*)
11.3.1994 (Friday)	III	- Administration of Justice
	X	- Treasury, Accounts and other Fiscal Services.
	XII	- Police Administration
	XIII	- Jails Administration
	XIV	- Stationery and Printing Department
	XVI	- Fire Services
	XVII	- Pensions
	L	- Loans to Government Servants and other Miscellaneous Loans.
12.3.1994 (Saturday)	XXIV	- Social Welfare
	XXV	- Tribal Welfare
	XXVI	- Tribal Sub-plan
	XXVII	- Women and Child Welfare
13.3.1994 (Sunday)		- HOLIDAY
14.3.1994 (Monday)		- HOLIDAY (Ramzan)
15.3.1994 (Tuesday)	XXIV	- Social Welfare
	XXV	- Tribal Welfare
	XXVI	-Tribal Sub-Plan
	XXVII	- Women and Child Welfare
16.3.1994 (Wednesday) 17.3.1994 (Thursday)	V	- Revenue and District Administration
	VI	- Stamps and Registration
	VII	- Excise Administration
	VIII	- Commercial Taxes Administration
	XXVIII	- Relief and Rehabilitation
	XXIX	- Relief on Account of Natural Calamities
	XXX	- Administration of Religious Endowments
	XLVI	- Survey and Statistics
18.3.1994 (Friday)	XXI	- Urban Development
	XXXVI	- Rural Development
	XLIX	- Compensations and Assignments to Local Bodies and Panchayati Raj Institutions.

19.3.1994 (Saturday)			- No Sitting
20.3.1994 (Sunday)			- HOLIDAY
21.3.1994 (Monday)		XXI	- Urban Development
		XXXVI	- Rural Development
		XLIX	- Compensations and Assignments to Local Bodies and Panchati Raj Institutions
22.3.1994 (Tuesday)	1.		- Presentation of Supplementary Estimates of Expenditure for 1993-94
	2.	XX	- Medical and Health Services
23.3.1994 (Wednesday) 24.3.1994 (Thursday)		XVIII	- General Education, Sports Art and Culture
		XIX	- Technical Education
25.3.1994 (Friday)		I	- State Legislature
		II	- Governor and Council of Ministers
		IV	- Elections
		XI	- Secretariat and other Miscellaneous Administrative Services
		XXII	- Information and Publicity
		XLVII	- Tourism
26.3.1994 (Saturday)			- No Sitting
27.3.1994 (Sunday)			- HOLIDAY
28.3.1994 (Monday)		IX	- Transport Department
		XV	- Public Works
		XLIII	- Minor Port Development
		XLIV	- Roads and Bridges
			DISCUSSION AND VOTING OF SUPPLEMENTARY ESTIMATES OF EXPENDITURE FOR 1993-94
29.3.1994 (Tuesday)	1.		Appropriation Bill (Budget)
	2.		- Appropriation Bill (Supplementary Estimates)

30.3.1994 (Wednesday) 31.3.1994 (Thursday)	Short Discussion on Service matters etc.,

Private Members Business will be takenup in the last two hours on every Friday.

The Assembly will meet at 4.00 p.m. on Friday, the 11th March, 1994.

ప్రకటన

Mr. Speaker:- Matters raised under Rule 304 are also postponed.

(హోం శాఖామంత్రిని ఉద్దేశించి) స్టేట్మెంట్ ఎప్పుడు ఇస్తారు?

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:- అధ్యక్షా, సమాచారం తెప్పించి రేపు స్టేట్మెంట్ ఇస్తాను.

1994-95 సంవత్సరానికి బడ్జెటుపై సాధారణ చర్చ

శ్రీ పి. జగపతిరావు (కరీంనగర్):- అధ్యక్షా, శుక్రవారం రోజున బడ్జెట్పై చర్చను ప్రారంభించేందుకు దయతో తమరు నాకు అవకాశం ఇచ్చారు. నేను బడ్జెట్పై చర్చ ప్రారంభించిన రోజున హౌస్ ఎడ్జర్న్ అయింది. ఇక అనివార్య కారణాలవల్ల ఆలస్యమైంది. ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్పై నేను కొన్ని సూచనలు చేయదలచు కొన్నాను.

Mr. Speaker:- Now, the House is adjourned to meet again at 8.30 a.m. tomorrow.

(The House then adjourned at 2.23 p.m. to meet again at 8.30 a.m. on Tuesday, the 1st March, 1994)